

KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE

PRO ROKY 2024 – 2030

Obsah

1.	Manažerské shrnutí	3
2.	Úvod.....	6
	Rodina z pohledu Zlínského kraje	6
	Senior z pohledu Zlínského kraje	7
	Přístup ke koncepci a její ukotvení	7
	Rodina ve Zlínském kraji v roce 2030	9
	Způsob zpracování materiálu	11
3.	Analytické přehledy	12
	Stručná charakteristika kraje se zaměřením na obyvatele.....	12
	Další životní podmínky ve Zlínském kraji	22
	Bydlení	22
	Školství.....	22
	Podpora života v seniorském věku	25
	Zlínský kraj jako Dobré místo pro život	26
	Materiály s obsahem detailních analytických podkladů	27
	SWOT analýza a klíčové závěry	28
	SWOT analýza	28
	Klíčové závěry analytické části.....	31
	Vize	32
	Strategická vize.....	32
	Život pro rodiny	32
	Život pro seniory	32
4.	Přehled cílů, struktura dokumentu	34
5.	34
6.	Sc 01 spokojený život rodin ve Zlínském kraji.....	36
	OP 01.1 Podněcovat k vyšší kvalitě rodinných vazeb a mezigeneračních vztahů	36
	OP 01.2 Posilovat péči v rodině a soudržnost v náročné sociální situaci.....	38
	OP 01.3 Napomáhat k harmonizaci rodinného a pracovního života v kraji	40
7.	sc 02 senioři ve zk.....	41
	OP 02.1 Směřovat k podpoře aktivního stárnutí obyvatel v kraji.....	41
	OP 02.2 Podporovat aktivity směřující ke zvyšování soběstačnosti a kvality života seniorů v přirozeném prostředí.....	43
8.	sc 03 Informace a osvěta.....	44
	OP 03.1 Posilovat informovanost a edukaci obyvatel kraje	44
	OP 03.2 Zabezpečit dlouhodobou podporu rodinné a seniorské politiky	45

9.	Karty aktivit.....	46
10.	Implementace	55
	Zapojení prostřednictvím dobrovolného přijetí závazku garance	55
	Monitoring realizace aktivit a hodnocení akčního plánu.....	55
11.	Seznam zkratk	56
12.	Seznam grafů	56
13.	Seznam Tabulek.....	57

1. MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

Koncepce rodinné a seniorské politiky Zlínského kraje pro roky 2024–2030 navazuje na stejnojmenný materiál platný v období 2020 - 2023. Přímo na něj navazuje aktualizací, která nese prvky inovativnosti v pohledu na cílové skupiny i v nově navržených metodách realizace. Celek je výsledkem spolupráce odborníků, kdy se nositelem myšlenky a koordinátorem celé akce stal Odbor sociálních věcí ZK v čele se členy vedení kraje. Zpracovatelé pak pro celou realizaci využívali výstupy práce pracovní skupiny, ale i neformálních skupin a aktérů z území. Jedním z cílů koordinace bylo adaptovat koncepci na současné společenské změny a podporovat inovativní aktivity v souladu s potřebami rodin a seniorů.

V základním principu se koncepce zaměřuje na adaptaci a podporu rodinného a seniorského života ve Zlínském kraji, a to v kontextu současných demografických a sociálních změn. Dokument zdůrazňuje, jak se role rodiny mění, s klesající porodností a stárnutím populace, a jak se zvyšuje důraz na kvalitu služeb pro mladé rodiny, včetně bydlení, flexibilních pracovních podmínek a moderního vzdělávání.

Senioři jsou v koncepci vnímáni jako diverzifikovaná skupina s různými životními styly, zájmy a ekonomickými pozicemi. Zdůrazňuje se potřeba aktivního zapojení seniorů do komunitního života a posun ve vnímání toho, kdo je považován za seniora, s důrazem na jejich aktivní účast v společnosti.

Zlínský kraj si zachovává model vícegeneračních rodin, kde rodinné a komunitní vazby hrají klíčovou roli. Rodina je zde chápána jako společenství rodičů, dětí a prarodičů, kteří se vzájemně podporují a sdílejí své zdroje. Tento přístup odráží propojení generací, kde role seniorů jsou integrovány do rodinného života. Rodiny jsou tedy chápány jako společenství, která se podílejí na výchově dětí, podporují se navzájem, v návaznosti na své životní role podporují celkový rozvoj kraje a komunitu ve svém okolí. K tomu všemu využívají místní služby a infrastrukturu.

Koncepce neusiluje o duplikaci již existujících strategických materiálů platných ve ZK, ale spíše o jejich propojení a zaměření na cíle, které podporují kvalitu každodenního života rodin a seniorů. Vize rodiny ve Zlínském kraji v roce 2030 se soustředí na rodiny, které jsou spolutvárci rozvoje kraje, mají hluboké kořeny v kraji a jsou pevně ukotveny v komunitě.

Analytická část se zaměřuje na významné faktory ovlivňující život rodin a seniorů ve Zlínském kraji, s cílem vytvořit přehledný souhrn pro podporu dobrého života rodin v kraji. Zlínský kraj je charakterizován jako čtvrtý nejmenší kraj v ČR s klesajícím počtem obyvatel a rostoucím podílem osob starších 65 let, kdy tento trend výrazně ovlivní život ve ZK v následujících letech a je zásadní s faktory demografického vývoje pracovat tak, aby bylo podpořeno setrvání obyvatel v kraji v jejich produktivním věku, ale také podpora aktivního života ve všem jeho fázích včetně seniorské. Pro Zlínský kraj je rovněž typický vysoký podíl vlastnického bydlení a silný dlouhodobý vztah obyvatel ke svým domovům, píše nižší nezaměstnanost, což je sice příznivý faktor, může ale také poukazovat na nedostatek pracovních sil, nižší příjmy, aktivní přístup obyvatel ke komunitě, a ukotvený vztah ke vzdělávání.

Je více než zřejmé zřejmé, že Zlínský kraj musí v následujících letech velmi aktivně reagovat na demografické výzvy spojeným se stárnutím obyvatelstva a selektivní migrací mladších lidí, přičemž může efektivně využít silný vztah k tradicím a rodinné soudržnosti, což je klíčové pro podporu rodinného a seniorského života, stejně jako aktivita v jednotlivých komunitách v území.

Souhrn návrhové části – základní principy

Samotná návrhová část se pak opírá o vizi, která pojímá rodinu jako základní prvek společnosti. Důraz je zde kladen především na pospolitost, tradici a vzájemnou pomoc, která je naprosto přirozená místním

obyvatelům. Zlínský kraj je pak pojmán jako iniciátor aktivit, které nabízejí rodinám jistotu, flexibilitu a služby dle jejich potřeb s důrazem na péči o kvalitní mezigenerační vztahy a zvýšení odpovědnosti každého jednotlivce za zdraví a kvalitu života vlastní, ale i jeho blízkých. V území vytváří podmínky pro dobrou komunikaci a co nejvyšší bezbariérovost v oblasti infrastruktury i technologií. Jednou ze zásadních myšlenek vize je tak idea, že se Zlínský kraj stává místem, kde všichni chtějí žít a zestárnout.

V samotné struktuře návrhů se pak opírá o následující specifické cíle a opatření, která jsou následně dopracována do úrovně aktivit, které jsou v závěru tříděny dle priorit do kategorií A, B a C, přičemž pro každou aktivitu typu A je k dispozici samostatná karta s podrobným popisem, který pomůže při jejím smysluplném naplňování.

SC 01 SPOKOJENÝ ŽIVOT RODIN VE ZLÍNSKÉM KRAJI	OP 01.1 Podněcovat k vyšší kvalitě rodinných vazeb a mezigeneračních vztahů
	OP 01.2 Posilovat péči v rodině a soudržnost v náročné sociální situaci
	OP 01.3 Napomáhat k harmonizaci rodinného a pracovního života v kraji
SC 02 SENIOŘI VE ZK	OP 02.1 Směřovat k podpoře aktivního stárnutí obyvatel v kraji
	OP 02.2 Podporovat aktivity směřující ke zvyšování soběstačnosti a kvality života seniorů v přirozeném prostředí
SC 03 INFORMACE A OSVĚTA	OP 03.1 Posilovat informovanost a edukaci obyvatel kraje
	OP 03.2 Zabezpečit dlouhodobou podporu rodinné a seniorské politiky

V souhrnu lze konstatovat, že návrhová část je orientována na následující oblasti a témata:

- Podněcování k vyšší kvalitě rodinných vazeb a mezigeneračních vztahů. To zahrnuje podporu mezigeneračního soužití, rozšiřování využití rodinných pasů, posilování kompetencí a dovedností v osobním i pracovním životě a podporu zdraví a zdravého životního stylu.
- Posilování péče v rodině a soudržnosti v náročných sociálních situacích. Zde se zaměřuje na tvorbu podmínek pro dobrovolnickou a komunitní spolupráci, podporu a využití dobrovolnické a komunitní práce rodinami v náročných situacích a propagaci relevantního informování v území.
- Napomáhání k harmonizaci rodinného a pracovního života, kde nemůže chybět podpora aktérů v kraji, např. udělováním záštít členů Rady Zlínského kraje pro aktivity a projekty podporující sladění osobního a pracovního života, včetně age managementu a široká osvěta.
- Podporu aktivního stárnutí obyvatel kraje, kam patří také vzdělávání seniorů pro aktivní setrvání na pracovním trhu, podpora zapojení seniorů do dobrovolnických aktivit v komunitě a vzdělávání seniorů se zaměřením na jejich zájmy a osobní cíle.
- Podpora aktivit směřujících ke zvyšování soběstačnosti a kvality života seniorů, což zahrnuje mj. podporu bezbariérovosti ve městech a obcích a sledování možností využívání digitálních služeb ke zvýšení soběstačnosti.
- Posilování informovanosti a edukace obyvatel kraje, kde nemůže chybět zjišťování potřeb rodin a seniorů, vytváření webových stránek pro rodiny a seniory, informování o aktivitách pro kvalitní život rodin a seniorů v médiích s nimiž pracuje ZK.
- Zabezpečení dlouhodobé podpory rodinné a seniorské politiky ze strany ZK. K tomuto tématu neodmyslitelně patří koordinace podpory pro aktivní rodiny a seniory, prezentace zahraničních zkušeností spolupráce, doporučení pro města a venkovské oblasti ZK, ale také realizace Audit Family Friendly Community.

Pro první období realizace koncepce je zásadní sledování aktivit typu A, které budou monitorovány každoročně. Toto monitorování zahrnuje aktualizaci karet aktivit a informace o aktuálním postupu jejich realizace. Pro aktivity typu B a C budou postupně vyhledávání aktivní garanti, kteří se budou moci k realizaci aktivit připojit a aktivně tak přispět k naplňování cílů koncepce po celé období její platnosti.

2. ÚVOD

Rodina je považována za základní jednotku socializace každého jedince, její role se však v současné době výrazně mění a stává se méně uchopitelnou v důsledku ztráty jasných obrysů „tradiční rodiny“, případně tradiční vícegenerační rodiny.

Klesá porodnost, populace stárne, zvyšuje se vzdělanost žen, roste podíl domácností s jádrovou rodinou, běžné jsou neformální svazky. Do společnosti proniká tematika sendvičové generace, kdy se vzhledem k posunu věku lidé stávají zodpovědnými nejen za děti, které se na své budoucí povolání připravují déle, než tomu bylo před cca dvaceti lety, ale také za stárnoucí rodiče, kteří již vyžadují nižší nebo vyšší míru podpory ze strany svých blízkých.

Přibývá rovněž rodin žijících v atypickém uskupení, přičemž zůstává zachována základní idea, již je společné sdílení života, společná odpovědnost, společné hospodaření a společná výchova dětí.

Celospolečenským jevem je rovněž stoupající poptávka po kvalitních službách zaměřených na mladé rodiny, k nimž patří např. dostupné bydlení, služby, flexibilní forma práce a moderní vzdělávání. Podstatnějším se také stává možnost kvalitního vyžití a seberealizace ve volném čase, které výrazně ovlivňuje ochotu rodin a jejich celkovou motivaci pro výběr místa, kde chtějí žít svůj produktivní život.

Rozvoj zdravotnictví a technologií obecně rovněž ovlivňuje délku dožití populace. Je stále obvyklejší, že lidé žijí aktivním životem do vysokého věku a seniorská etapa je postupně naplňována různorodými aktivitami tak dlouho, jak to konkrétním jednotlivcům umožní jejich zdravotní stav. Z toho pak plyne, že se senioři stávají aktivní cílovou skupinou s výrazným ekonomickým potenciálem. Zvyšování délky dožití rovněž klade vysoké nároky na zdravotní a sociální služby¹, což jsou zásadní témata, kterým se ovšem tento materiál věnuje pouze okrajově, jelikož jsou samostatně zpracovány již jiným strategickým dokumentem.

Rodina z pohledu Zlínského kraje

Zlínský kraj je regionem, v němž přetrvává model vícegeneračních rodin a rodinného (i přirozeného komunitního) života. Změny a posun v tradičních hodnotách jsou samozřejmě patrné i zde, přesto je zde stále silná vzájemná podpora v rámci rodin a nejen tam, což koncepte přejímá jako prvek, který si Zlínský kraj přeje uchovat a podpořit. Protože v současné době neexistuje jednoznačná definice rodiny, která má v českém prostředí své ukotvení, byla pro potřeby této koncepte **RODINA** definována jako:

Společenství rodičů, dětí a prarodičů. Tyto tři generace se vzájemně podporují, sdílejí své zdroje v míře, kterou si sami zvolí. Jejich společenství se postupně obměňuje, a to

¹ Odvrácenou stranou prodlužování věku dožití je fakt, že úměrně neroste doba života prožitého ve zdraví. Tento fakt limituje nebo dokonce znemožňuje aktivní život a současně klade vysoké nároky na zdravotní a sociální systém.

jak přirozeným ovlivněním plynutí času, tak změnami, které s sebou přináší každodenní život i celá společnost. Rodiny sdílejí radosti, podporují se v krizích a vzájemně o sebe pečují.

Z tohoto pohledu vyplývá, že je obtížné oddělit od sebe „rodinu“ a „seniory“, protože významný podíl seniorů je současně také rodiči a prarodiči, přičemž míra vzájemné péče se v průběhu času mezi generacemi přirozeně přelévá tak, jak děti přebírají role rodičů a následně i prarodičů. Proto koncepce pracuje s pojmy citlivě a soustředí se na rodiny jako sociální celky se zohledněním specifických charakteristik skupiny seniorů, jejichž význam roste, jak z hlediska velikosti skupiny, tak jejího potenciálu.

Senior z pohledu Zlínského kraje

- Seniors lze vnímat jako nesourodou skupinu z hlediska životního stylu, zájmů, profese, vzdělání i ekonomického statusu.
- Spojuje je „pouze“ kritérium věku, jehož užití je ale zcela relevantní už vzhledem k tomu, že se tato skupina jako celek výrazně proměnila.
- Senioři chtějí žít aktivně, chtějí mít svou roli a místo v komunitě a podílet se na jejím životě.
- S posouvající se dobou odchodu do starobního důchodu se také posouvá pohled na to, koho lze za seniora považovat. Přes značné rozdíly uvnitř skupiny i její prolnutí do širěji pojaté skupiny rodin, mají senioři řadu společných témat, z nichž některá může tato koncepce uchopit v kontextu celého kraje

Pro potřeby této koncepce je tedy **SENIOR** definován jako:

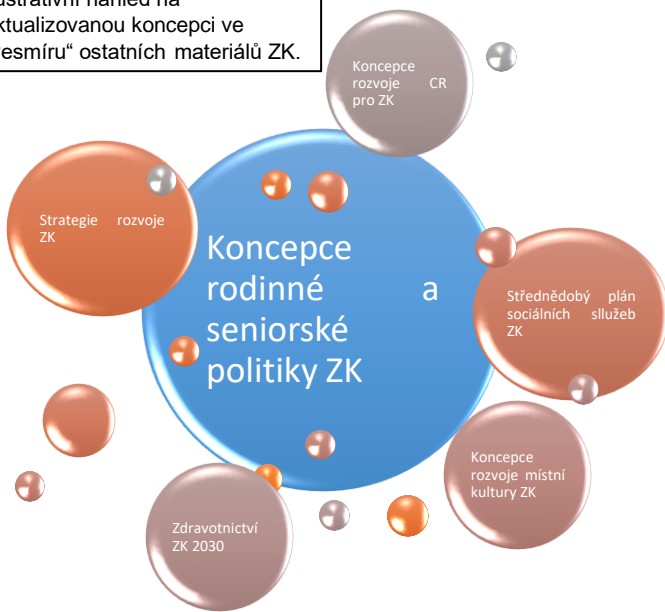

Osoba, která nemusí být plně aktivní vzhledem k tomu, že dosáhla věku, který ji opravňuje k odchodu do starobního důchodu. Může však zůstat pracovně aktivní dle svých vlastních možností a preferencí. Pro usnadnění uchopení tohoto pojmu je proto za seniora považována osoba starší než 65 let.

Přístup ke koncepci a její ukotvení

Materiál má ambici být stručným, přehledným podkladem, který neduplikuje aktivity, které jsou řešeny v jiných krajských či oborových strategiích. Tvoří jejich propojení a zaměřuje se na cíle, které mohou podpořit dobrý, každodenní život dotčených skupin.

Ilustrativní náhled na aktualizovanou koncepci ve „vesmíru“ ostatních materiálů ZK.

Koncepce rozhodně nebude obsahovat oblasti, které mají své strategické dokumenty a legislativní či jiná pravidla.. .Nebude zasahovat do oblastí sociálních služeb, školství, kultury, dopravy a dalších. Nebude „konkurentem“ průřezových či oborových koncepcí, pouze je může přirozeně propojovat a doplňovat z pohledu užitečnosti pro život rodin a seniorů. Její ambicí je zaměřit se na podporu kvalitních podmínek pro dobrý každodenní život tak, aby mohla být naplňována nosná idea, a to sice, že ve Zlínském kraji stojí za to prožít celý, naplněný život.²

Proto je i pohled do analytických údajů koncentrován na informace, které podstatným způsobem ovlivňují prostředí pro život „běžných

rodin“ a „běžných seniorů“, kteří nemají specifické potřeby a chtějí v našem kraji žít spokojený a naplněný život a tím přispívat k dobrému prostředí a životu nás všech.

² Viz subkapitola „Rodina ve Zlínském kraji v roce 2030“

Rodina ve Zlínském kraji v roce 2030

Pro jaké rodiny je tvořena tato strategie? Pro ty, které v našem kraji spokojeně žijí a jsou spoluvůrci jeho rozvoje i pospolitosti.

Rodina má ve zdejším kraji kořeny a její členové zde žijí od narození. Mají vztah ke svému domovu a jeho tradicím. Jsou součástí široké rodiny a také pevně ukotveni v komunitě.

Po ukončení středoškolského vzdělání získali další zkušenosti a vzdělání v jiných částech republiky, ale svůj společný život začali budovat v menším městě, v jehož blízkosti vyrostli. Tady se jim narodily děti, tady mají své bydlení ve vlastním rodinném domě. Tady využívají služby a infrastrukturu, oba rodiče v dojezdové vzdálenosti pracují. Nedaleko od nich žijí prarodiče – i oni jsou ještě zapojení do pracovního i komunitního života.

V době, kdy pečují o malé děti, mohou rodiče využívat nejen vhodné vzdělávání a péči o děti, ale také upravují svůj pracovní styl tak, aby vhodně použili flexibilitu práce, včetně práce z domova. V jejich pracovním prostředí jsou vysoce hodnoceny mentorské a podpůrné pozice, z nichž jim svůj nadhled a zkušenosti mohou poskytnout seniorní pracovníci.

Rodiny si poskytují vzájemnou podporu, mohou také využívat služby, které vyhodnotí jako prospěšné a komunita je dostatečně nabízí. Může se jednat o pomoc v domácnosti, s dětmi, neformální vzdělávání a další. Ve vhodných případech doplňují osobní pomoc technologická řešení.

V průběhu času se potřeby rodiny samozřejmě mění v souladu s tím, jako se mění jejich životní role. Jejich životní styl je aktivní a kreativní, ale vstupují do něj i náročné situace, k nimž patří např. nemoci, úrazy, ztráta zaměstnání, postupný přesun do seniorského věku. V každé z těchto situací najde každý člen rodiny podporu tak, aby byl schopen rychle a dle svých potřeb překlenout složité období. Veřejná správa a komunita jim poskytne dostatek informací, případně nabídne vhodnou službu, podporu nebo technologické řešení.

Lokalita, v níž žijí, je téměř bezbariérová, což je užitečné jak pro pohyb s kočárkem, tak pro pohyb např. na elektrotříkolce v období po úrazu, ale i pro pohyb jejich rodičů v invalidním vozítku. Bezbariérovost je umocněna dostupným internetem a podporovanými službami, k nimž patří nakupování nebo vyřizování osobních záležitostí dálkovým přístupem. Všechny tyto faktory rodině umožňují neopouštět aktivní život ani v krizových situacích a rychleji se k samostatnému životu vracet, jakmile krize pomine.

Členové rodiny se kromě práce věnují také komunitnímu životu, protože spolupráce s okolím a podpora místních tradic je jim vlastní. Starají se o to, aby žili zdravě a v souladu se svými hodnotami, aby dobře chápali a akceptovali, že je na každou životní etapu potřeba dobře se připravit, a to včetně etapy seniorské. Podporují své děti na jejich cestě k samostatnosti, rozvíjejí jejich talent. Mají dobrý kontakt se svými rodiči a vzájemně se podporují.

Celá rodina využívá možnosti kulturního i sportovního života, chrání a využívá bohatství místní přírody a kultury. Veřejná správa a komunita tvoří atmosféru, která podporuje a oceňuje aktivní život. Napomáhá k tomu, aby podpora dětí, vnímání zásadního významu pracovní aktivní generace a ocenění aktivity seniorních obyvatel bylo zcela samozřejmé. Aby se všem dostalo pomoci ještě dřív, než se rozvine skutečná životní krize. V případě, že je jejich situace skutečně náročná pak mohou bezpečně využít zdravotní péči, síť sociálních služeb a mají pro tyto případy k dispozici dostatek informací a rychlou podporu.

Všechny generace rodiny tyto faktory, které jsou typické pro Zlínský kraj, oceňují. Mohou v něm bezpečně žít své životy a každodenně přispívat k jeho rozvoji a dobré atmosféře.

Způsob zpracování materiálu

Dokument je aktualizací Koncepce rodinné a seniorské politiky pro Zlínský kraj v období 2020–2022, jejíž platnost byla prodloužena do konce roku 2023, a přímo na něj navazuje. O aktualizaci bylo rozhodnuto volenými zástupci ZK, kteří toto téma vnímají z pohledu vzrůstu jeho významu pro zdravé fungování komunity, podporu přirozených vztahů a zapojování členů do aktivního života. Iniciační a zásadní roli zde hraje sociální oblast, kde vznikla myšlenka inovativního pohledu na koncepci jako na průřezový materiál propojující relevantní oblasti, aniž by do nich zasahoval.

Pro zpracování byl zvolen expertní přístup s využitím znalostí odborníků ze Zlínského kraje a organizací, ale i neformálních skupin, které se k podpoře rodinného a seniorského života hlásí a tato oblast je pro jejich práci a vnímání komunity důležitá.

Realizační tým a pracovní skupina tak aktualizovala koncepci jednak v zásadních pohledech na rodinu jako celek, ale také se zaměřila na redefinici návrhové části tam, kde se společnost již změnila natolik, že bylo žádoucí podpořit a zapojit inovativní aktivity.

Tabulka 1 Zpracovatelský tým

Tým pro zpracování Koncepce	
Bc. Hana Ančincová	Statutární náměstkyně hejtmána, garant koncepce
Mgr. Tomáš Bernatík	Vedoucí Odboru sociálních věcí
Mgr. Simona Čubáková	Vedoucí oddělení SPO
PhDr. Jana Pšejová	Zpracovatelka
Mgr. Zuzana Gašková	Zpracovatelka

3. ANALYTICKÉ PŘEHLEDY

Cílem analytické části není vyčerpávat veškeré datové podklady a zpracovat z nich rozsáhlý dokument. Proto byly po pečlivé selekci vybrány pouze ty oblasti a údaje, které se vztahují k tématice života rodin a seniorů ve Zlínském kraji.

Realizační tým se zaměřil na významné faktory, jež ovlivňují a do budoucna budou ovlivňovat celkový život v území. Cílem je vytvořit přehledný, čtivý souhrn umožňující zamýšlení nad tím, ve kterých oblastech by bylo žádoucí podpořit „dobrý život rodin v kraji“ tak, abychom v závěru platnosti tohoto dokumentu společně žili v živém, prosperujícím území, propojujícím tradice s moderním životem a stavěli na rozmanitosti svého území i obyvatelstva.

Pokud není pod grafy či tabulkami uvedeno jinak, jsou údaje převzaty z oficiálních podkladů Českého statistického úřadu, a to včetně dostupných údajů ze SLDB 2021 a upraveny vlastními dopočty dle potřeb konkrétního přehledu.

Detailní analýzy Zlínského kraje jako celku pak jsou snadno dohledatelné v řadě pečlivě zpracovaných územních i oborových koncepčních materiálech, které jsou veřejně dostupné a přehled těch nejzásadnějších propojen s relevantními částmi návrhové části. Za všechny Pro převzetí detailních dat o situaci a trendech ve ZK lze jako základní informační zdroj doporučit analýzy zpracované pro Strategii rozvoje Zlínského kraje 2030.

Stručná charakteristika kraje se zaměřením na obyvatele

Zlínský kraj je čtvrtým nejmenším krajem v ČR. Je tvořen čtyřmi okresy – Vsetín, Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště. Na jeho území se nachází celkem 307 obcí, z nichž 30 má statut města. Správním centrem kraje je město Zlín.

V roce 2022 žilo na jeho území 580 531 obyvatel, jednalo se o devátý nejvíce obydlený kraj v České republice. Počet obyvatel má klesající tendenci. Zároveň se zvětšuje podíl osob starších 65 let a naopak zmenšuje podíl produktivní části populace a dětí do věku 14 let.

Tabulka 2 Přehled vývoje počtu obyvatel ve Zlínském kraji do roku 2035

Věk	2023	2025	2030	2035
0-14	79 343	75 666	68 495	63 212
15-64	361 906	358 283	345 180	331 203
65-69	37 815	35 979	35 184	34 435
90+	4 922	5 446	6 721	9 021

Zdroj: vlastní zpracování

Na strukturu obyvatelstva Zlínského kraje a jeho počet má přímý vliv mimo jiné také tzv. selektivní migrace, tedy odstěhování kvalifikovaného obyvatelstva mimo území kraje³ (). Jedná se především o skupinu ve věku 25-39 let. Opačnou tendenci můžeme vidět ve věkové skupině 40-64 let, která se naopak vrací do Zlínského kraje zpět. Za podstatnou informaci lze považovat to, že je možno dlouhodobě sledovat fakt, že mladší lidé Zlínský kraj opouštějí, naopak se vrací/přestěhovávají po 40

³ Zdroj: Datové soubory pro SRZK 2030. Tento dokument obsahuje detailní analýzy, které lze využít i pro oblast činností zaměřených na rodiny a seniory ve ZK.

roku svého života. Tento jev je důležité nejen sledovat, ale zejména se snažit mírnit jeho dopady péčí o mladší věkové skupiny a naopak využít přirozený trend návratu do kraje jako rozvojovou příležitost.

Zajímavé srovnání můžeme získat při pohledu na průměrný věk obyvatel Zlínského kraje z pohledu celé ČR⁴. Zatímco v roce 2010 byl průměrný věk obyvatel ve Zlínském kraji 41,2 let, v roce 2022 to bylo již 43,8 let. Zlínský kraj je tedy jednoznačně krajem s **nejvyšším věkovým průměrem**.

Tabulka 3 Průměrný věk obyvatelstva ZK

Kraj	Průměrný věk (rok 2022)
Zlínský kraj	43,8 let
Královéhradecký kraj	43,6 let
Karlovarský kraj	43,6 let
Středočeský kraj	41,6 let
Praha	41,4 let
Česká republika (celkem)	41,4 let

Zdroj: vlastní zpracování

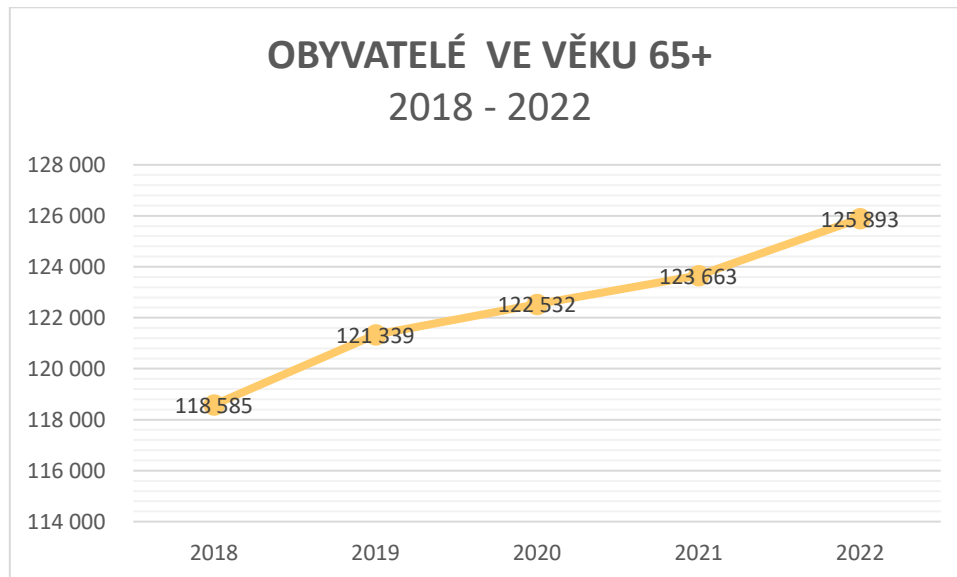
Naděje na dožití při narození se přitom zvýšila v kraji u mužů ze 73,65 let (období 2009/2010) na 74,15 let v období 2020/2021, u žen z 81,07 let na 81,22⁵. Kraj tedy může v budoucnosti čelit situaci, kdy se budou skupiny vyšších věkových skupin dožívat stále vyššího věku, za současného ubývání té věkové skupiny obyvatel, která by jim mohla poskytovat podpůrné komunitní služby.

⁴ Údaje jsou převzaty z výsledků SLDB 2021, /<https://www.scitani.cz/vekova-struktura#skupina-54738/>

⁵ Zdrojová data jsou převzata z analytické části SRZK 2030

K jevům, které nelze opomíjet a pro Zlínský kraj bude velmi významný, patří také postupné stárnutí obyvatelstva. Stárnutí je pro tento případ demonstrováno křivkou počtu obyvatel ZK starších 65 let, z níž je vzestup velikosti této kategorie patrný.

Graf 1 Demografický vývoj počtu obyvatel starších 65 let

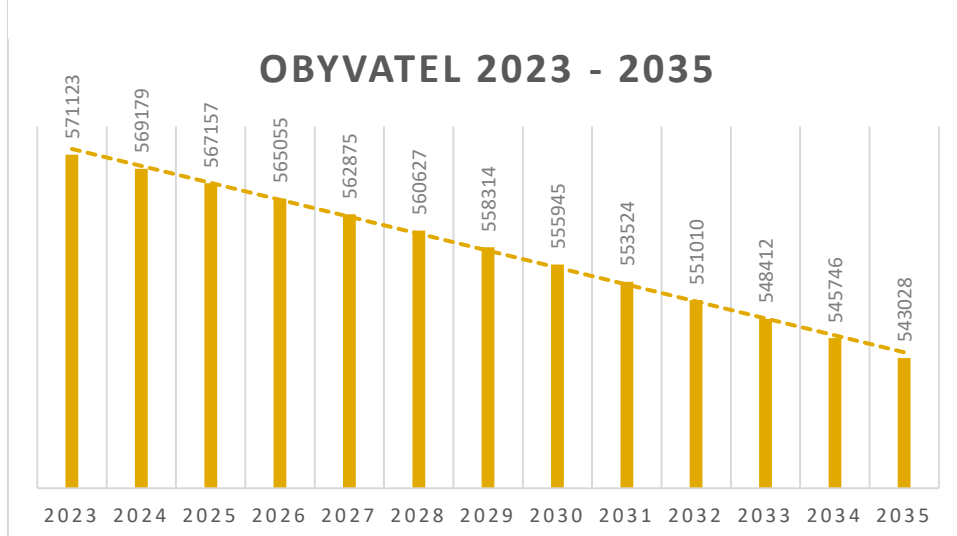

Zdroj: data ČSÚ

Vývoj věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje do roku 2035

Výše uvedenou informaci můžeme pro bližší představu rozšířit o data, která nám umožní sledovat očekávaný vývoj počtu obyvatel a tedy celkovou budoucí situaci v našem kraji. Setrvalý průběžný pokles počtu obyvatel bude pokračovat i po roce 2035, kdy se pro rok 2045 očekává, že počet obyvatel ZK klesne až na 514 190 obyvatel, tedy o 28 095 osob.

Graf 2 Vývoj celkového počtu obyvatel Zlínského kraje v období 2023 - 2035

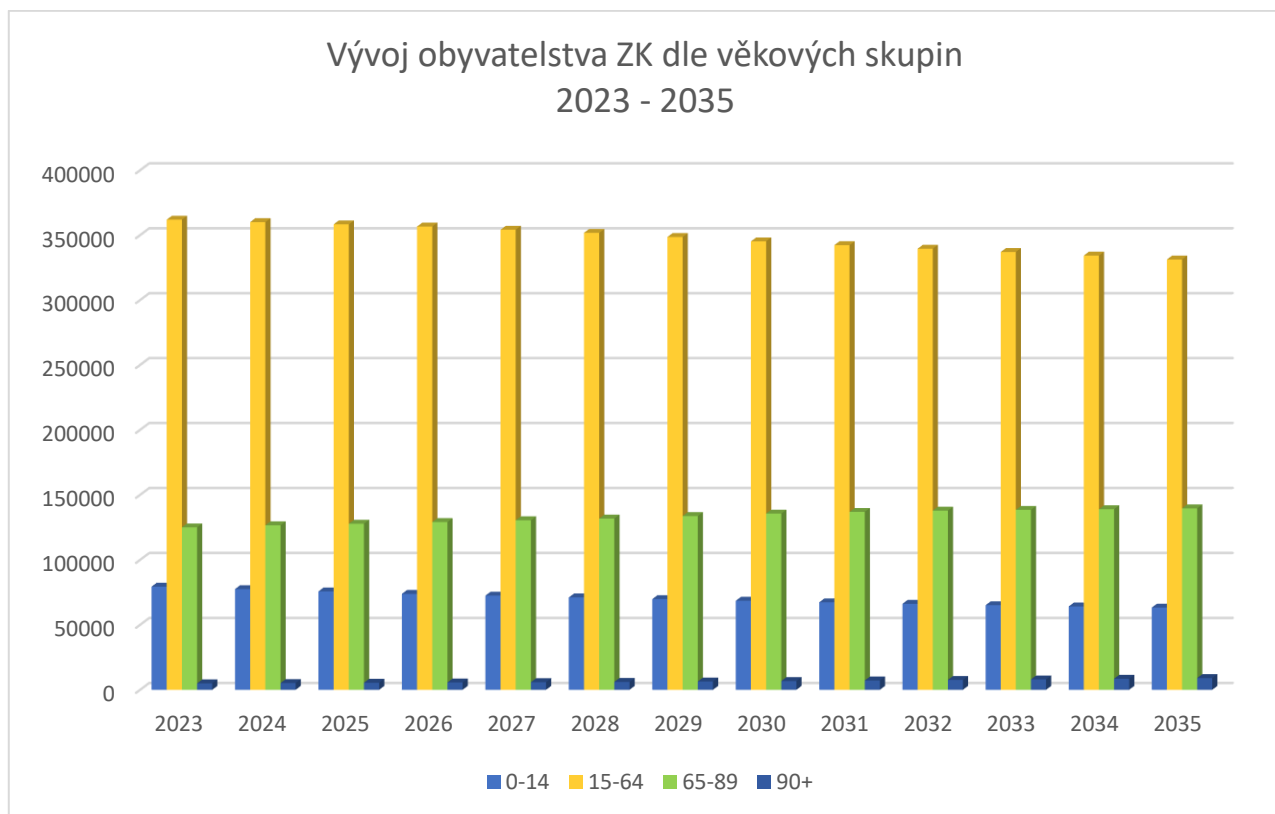

Zdroj: data ČSÚ

Za zachycený očekávaný vývoj, nejen celkového počtu obyvatel, ale také pohled na jednotlivé věkové kategorie⁶. Následující graf nám tedy dává jednoduchou vizuální představu o:

- průběžném poklesu počtu obyvatel v produktivním věku
- průběžném vzestupu počtu obyvatel nad 65 let
- zdánlivě drobném, ale pro budoucnost zásadním vzestupu počtu obyvatel nad 90 let, kterých bude postupně přibývat, aby ze současných cca 5 000 vystoupal a v roce 2034 překonal hranici 9 000 obyvatel
- postupném úbytku nejmladší generace, kde lze očekávat pokles ze současných cca 79 000 dětí do 14 let až k asi 63 000 v roce 2035

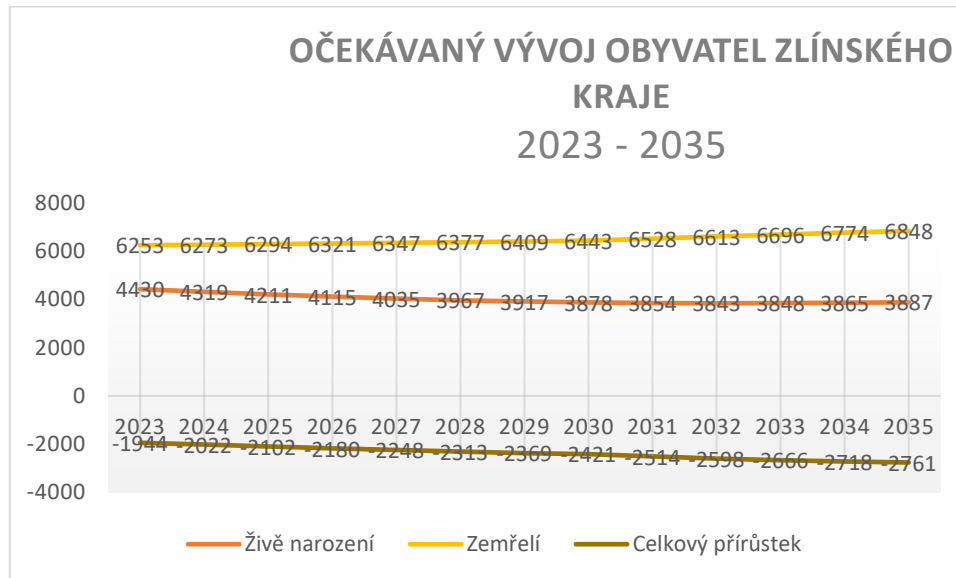
Graf 3 Vývoj obyvatelstva Zlínského kraje podle věkových skupin v období 2023 - 2035

⁶ Pro přehlednost jsou data zjednodušena na předproduktivní, produktivní a postproduktivní věk s oddělením věkové kategorie 90+, kde lze očekávat poměrně výrazný vzestup počtu obyvatel a tedy i změny potřeb nejen seniorů, ale celých rodin, kde lze očekávat rozšíření o téměř celou generaci.

V následujícím grafu je výmluvně prezentována situace, v níž se zvyšuje počet umírajících obyvatel Zlínského kraje se současným úbytkem nově narozených dětí, což ve svém důsledku přinese každoroční snižování počtu obyvatel.

Graf 4 Očekávaný vývoj obyvatel Zlínského kraje v letech 2023 - 2035

Zdroj: data ČSÚ

Pro zachování přehlednosti nejsou v grafu zahrnuty oblasti sledující přirozený přírůstek a migrační saldo. Pro zachování konzistence dat jsou tyto údaje zahrnuty do stručné tabulky, která situaci zobrazuje v pětiletém intervalu, kdy z dat zde obsažených vyplývá, že v roce 2025 lze očekávat úbytek obyvatel vyšší než 2 000/rok⁷. Dle predikce pak o 10 let později, tedy v roce 2035, který je v této analýze vnímán jako poslední bod dlouhodobých sledování, dosáhne úbytku 2 761⁸.

Tabulka 4 Podíly pohybu obyvatelstva

Pohyb obyvatelstva ve ZK	2023	2025	2030	2035
Živě narození	4430	4211	3878	3887
Zemřelí	6253	6294	6443	6848
Přirozený přírůstek	-1823	-2083	-2565	-2961
Saldo migrace	-121	-19	144	200
Celkový přírůstek	-1944	-2102	-2421	-2761

Zdroj: data ČSÚ

⁷ Dle predikce ČSÚ dojde k překročení „magické hranice úbytku“ o 2000 obyvatel v roce 2024, tedy v prvním roce platnosti této koncepce. / zdrojová data pro výpočty: /<https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-v-krajich-cr-do-roku-2050-ua08v25hx9/>

⁸ Hranici 3000 osoby pro roční úbytek pak může Zlínský kraj překročit již v roce 2045.

V závěru části věnované obyvatelstvu z pohledu věkové struktury si tento materiál pro úplnost zaslouží také pohled na celkovou projekci vývoje věkové struktury obyvatelstva z pohledu celé ČR.

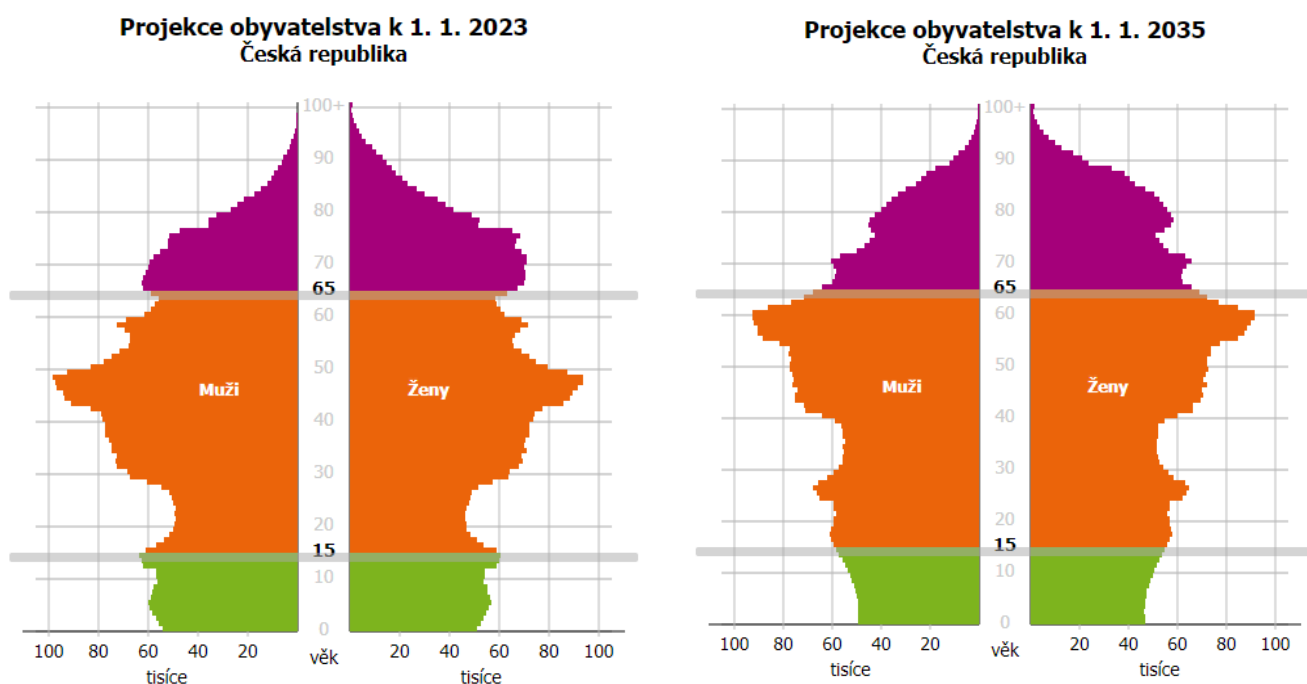
Tabulka 5 Vývoj věkové struktury obyvatelstva ČR

Věkové skupiny - celá ČR	2023	2035
0 - 14 let	1 708 445	1 519 334
15 - 64 let	6 772 513	6 746 018
65 + Let	2 253 641	2 498 565
Celkem	10 734 599	10 763 917

Zdroj: data ČSÚ

Na níže prezentovaných grafech rozčleněných podle věkových skupin je patrné postupné posouvání silných populačních ročníků do vyšších věkových kategorií. Z modelů vyplývá, že tento posun není odpovídajícím způsobem vypořádáván dostatečně vysokým přírůstkem obyvatelstva v mladších věkových kategoriích.

Graf 5 Demografický vývoj ČR v roce 2023

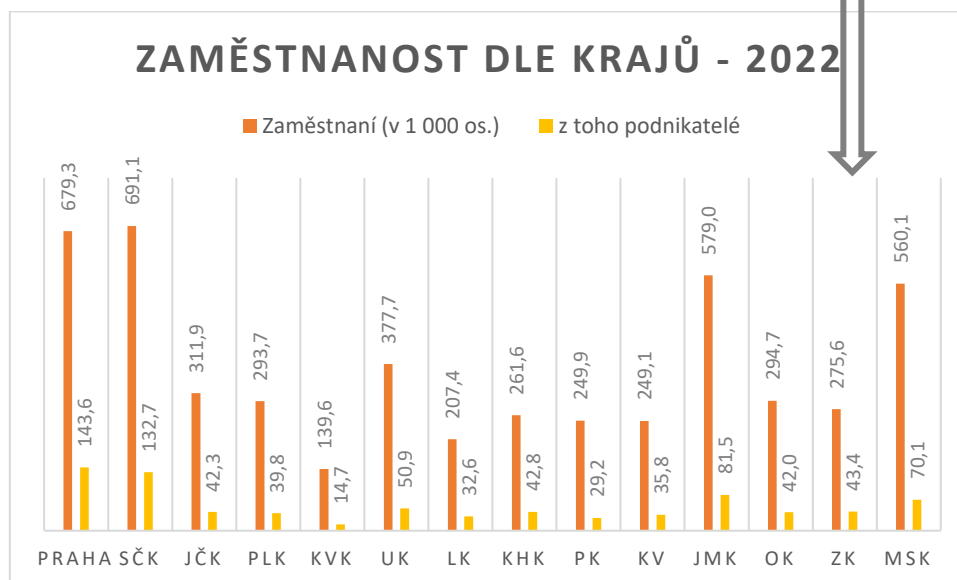
Zdroj: data ČSÚ

Zlínský kraj jako jeden ze 14 krajů ČR

Chceme-li se zaměřit na podporu dobrého života v našem kraji, je užitečné si uvědomit jeho hodnoty a limity ve srovnání se zbývajícími regiony (v tomto případě kraji) celé České republiky. Život v poměrně malém, příhraničním kraji má svá specifika, na kterých lze stavět a dobře s nimi pracovat s ohledem na jeho unikátní hodnoty a možnosti. Na druhou stranu je nutné vzít v úvahu místní existující rizika a limity.

Informace o velikosti kraje jsou k dispozici v úvodní části této analýzy⁹. Lze se tedy soustředit na další témata. K zásadním patří pohled na zaměstnanost, která ovlivňuje kraje jako celky. Jestliže ve Zlínském kraji pracovalo na plný úvazek v roce 2022 asi 276 000 osob, pak se jedná o počet, který je zhruba srovnatelný s blízkým Olomouckým krajem. Ocitá se ale téměř na poloviční úrovni oproti sousedním krajům Moravskoslezskému a Jihomoravskému, kdy zvláště Jihomoravský kraj dostředivou silou atraktivity svého pracovního trhu nabízí možnosti, které lákají lidi v produktivním věku, a to svou pestrostí nabídek a dalších aspektů. (Data jsou k dispozici v souhrnné tabulce níže.)

Graf 6 Zaměstnanost dle krajů

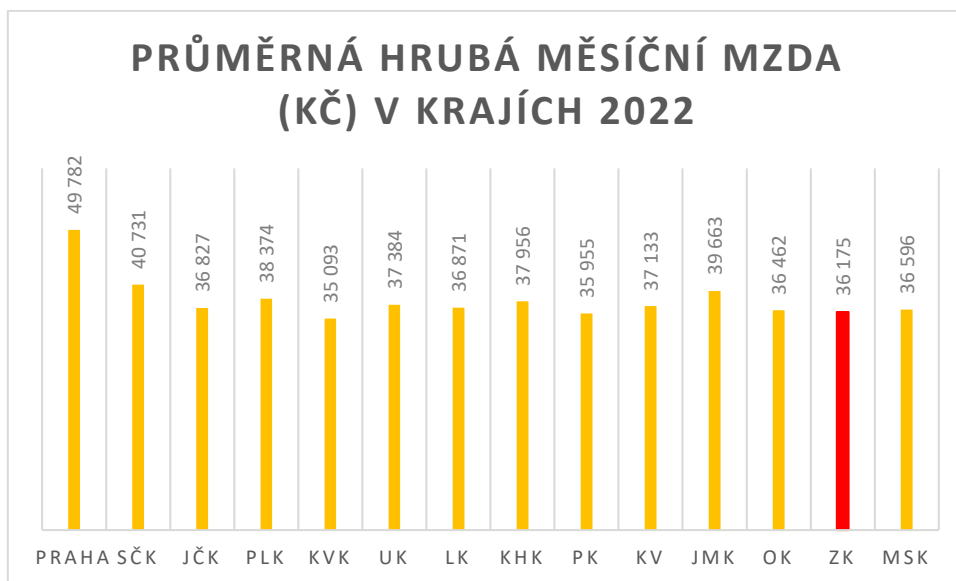

Zdroj: data ČSÚ

Zajímavé srovnání také poskytuje pohled na srovnání mezd, které jsou v našem kraji na poměrně nízké úrovni, kdy společně s kraji Pardubickým a Královéhradeckým tvoří právě Zlínský kraj poslední trojici s nejnižšími mzdami.

⁹ Subkapitola Stručná charakteristika kraje se zaměřením na obyvatele

Graf 7 Mezikrajské porovnání - měsíční průměrná mzda v krajích v roce 2022

Zdroj: data ČSÚ

Pro snazší uchopení dat lze využít přehledovou tabulku, která shrnuje údaje prezentované v grafech výše a je rozšířena o údaj týkající se obecné míry nezaměstnanosti, která je celkově nízká ve všech krajích (s mírnou odchylkou ve strukturálně zasažených krajích Moravskoslezském a Karlovarském). Tento bod tabulky již odkazuje k následující části tohoto dokumentu a lze konstatovat, že míru nezaměstnanosti ve Zlínském kraji, která se zastavila na 2,2 p.b. je možno považovat za nízkou.

Tabulka 6 Mezikrajské srovnání v oblasti zaměstnanosti a příjmů

Srovnání krajů 2022	Praha	SČK	JČK	PLK	KVK	UK	LK	KHK	PK	KV	JMK	OK	ZK	MSK
Zaměstnaní (v 1 000 os.)	679,3	691,1	311,9	293,7	139,6	377,7	207,4	261,6	249,9	249,1	579,0	294,7	275,6	560,1
z toho podnikatelé	143,6	132,7	42,3	39,8	14,7	50,9	32,6	42,8	29,2	35,8	81,5	42,0	43,4	70,1
Obecná míra nezaměstnanosti (%)	1,7	1,3	1,6	2,1	4,0	3,1	2,1	2,8	1,9	1,7	1,8	3,5	2,2	4,1
Průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)	49 782	40 731	36 827	38 374	35 093	37 384	36 871	37 956	35 955	37 133	39 663	36 462	36 175	36 596

Zdroj: data ČSÚ

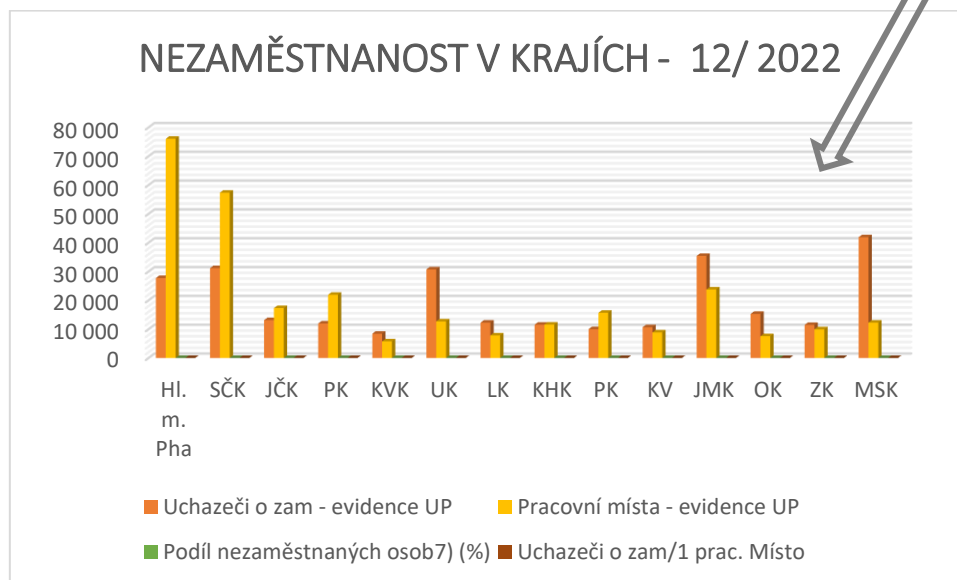
Pokud se ze stejné perspektivy podíváme rovněž na údaje spojené s nezaměstnaností a pracovními místy, pak z údajů Úřadu práce ČR vyplývá, že v závěru roku 2022 bylo v evidenci uchazečů o zaměstnání ve Zlínském kraji 11 470 osob, přičemž počet evidovaných volných míst byl jen o málo nižší (9 941). Tato situace se z pohledu celého kraje jeví jako pozitivní (podobně jako v celé ČR s výjimkou strukturálně postižených regionů), je však nutno vnímat jistou odlišnost v odlehlejších a méně zalidněných oblastech kraje, kde mohou situaci výrazně komplikovat právě nízké mzdy a další aspekty, k nimž patří např. obtížnější možnost využití hromadné dopravy ve venkovských oblastech, vyšší dojezdové vzdálenosti, ale také otázka souladu nabídky pracovních míst a poptávky ze strany potenciálních zaměstnanců. Podstatné

je rovněž uvědomit si, že pro zaměstnavatele taková situace není zcela vyhovující a může firmy limitovat v jejich rozvoji právě nedostatkem dostupných lidských zdrojů s odpovídající kvalifikací.

Pokud se pro úplnost informací podíváme na situaci v souvislosti s okolními kraji, můžeme si snadno srovnat, že v závěru roku 2022 bylo:

- **ve Zlínském kraji 1,2 uchazeče na 1 pracovní místo**
- v Moravskoslezském kraji 3,4 uchazeče na 1 pracovní místo
- v Olomouckém kraji 2,0 uchazeče na 1 pracovní místo
- v Jihomoravském kraji 1,5 uchazeče na 1 pracovní místo

Graf 8 Srovnání mezikrajské nezaměstnanosti

Zdroj: data ČSÚ

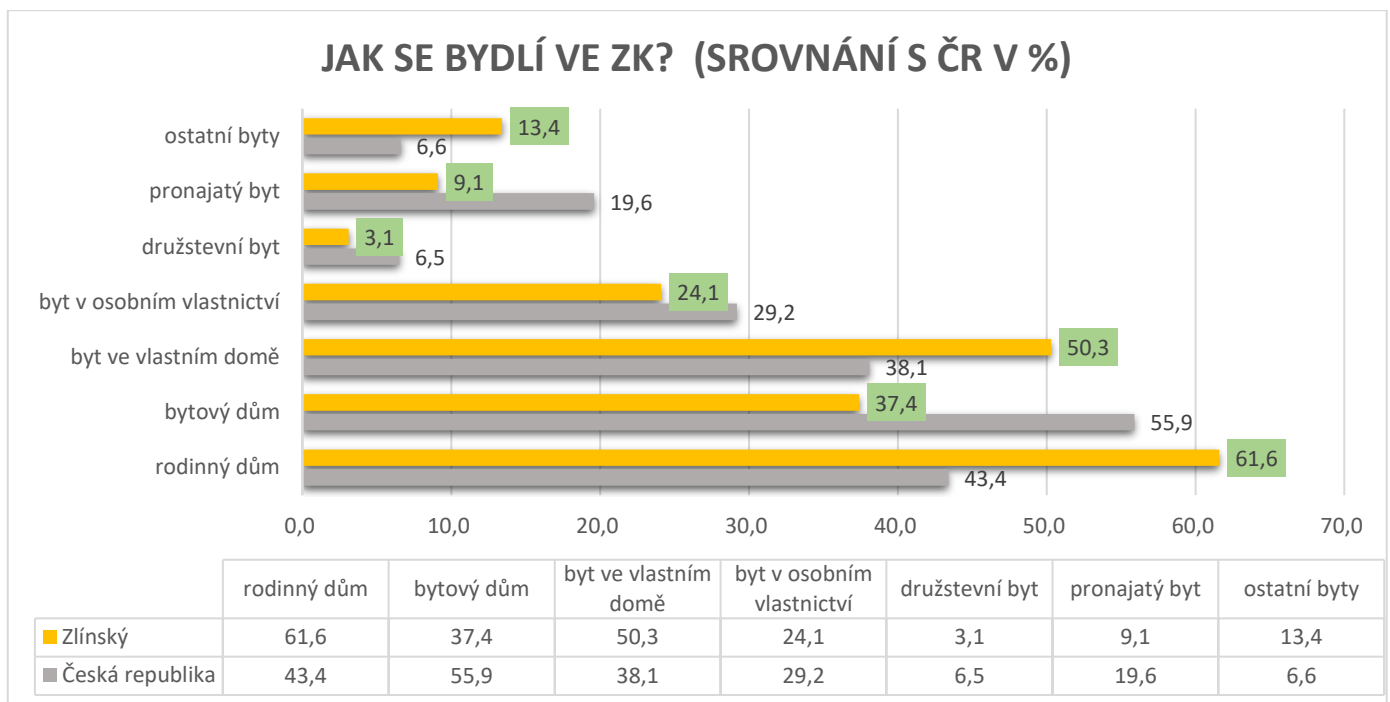
Další životní podmínky ve Zlínském kraji

Bydlení

Pro Zlínský kraj je charakteristický kladný, dlouhodobý vztah obyvatel k místu svého bydliště, kde mají lidé tendenci dlouhodobě setrvat nebo se do „svých míst“ vracet častěji, než je v ČR obvyklé. Tento jev je dán silnějším vztahem k tradicím, kořenům a je patrný také ve způsobu života.

Zlínský kraj dosahuje nejvyšší podíl vlastnického bydlení (73 %) mezi kraji ČR, přičemž 48,1 % bytů se nachází ve vlastním domě (v rámci ČR 3. místo) a 24,9 % bytů je v osobním vlastnictví (6. pozice v rámci ČR). Současně je zde ve srovnání s průměrem ČR nižší podíl nájemního bydlení.

Graf 9 Bydlení ve Zlínském kraji ve srovnání s ostatními kraji ČR

Zdroj: data ČSÚ

Zlínský kraj dosahuje nejvyšší podíl vlastnického bydlení (73 %) mezi kraji ČR, přičemž 48,1 % bytů se nachází ve vlastním domě (v rámci ČR 3. místo) a 24,9 % bytů je v osobním vlastnictví (6. pozice v rámci ČR). Třetí místo v kraji zaujímají nájemní/pronajaté byty (11,8 %). Nejmenší podíl dosahují družstevní byty (0,6 %).

Školství

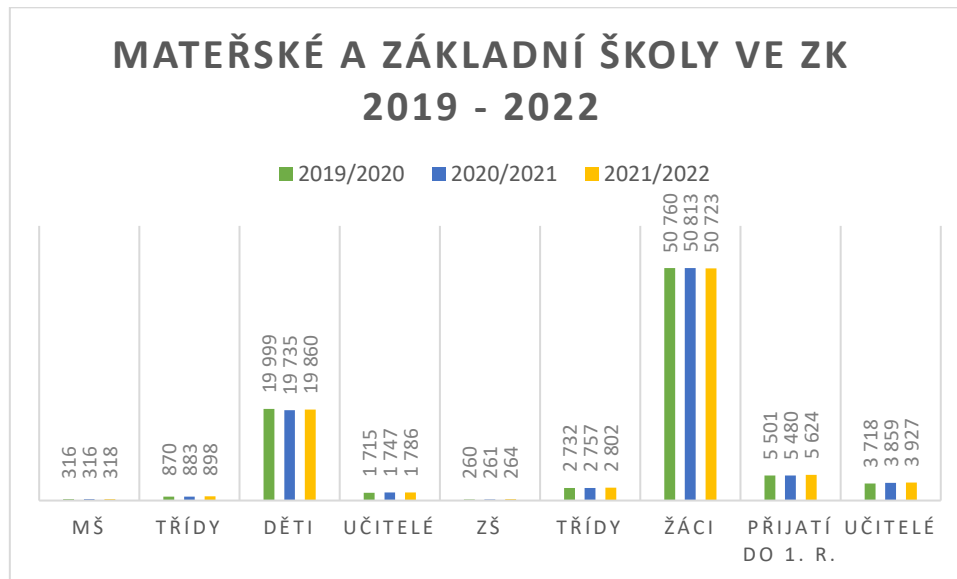
Důležitým aspektem pro rodinný život jsou neoddiskutovatelně služby, z nichž je zde k dispozici základní pohled do oblastí školství.

Pokud se soustředíme na vzdělávání v mateřských a základních školách, mohly děti v roce 2022 navštěvovat celkem 318 mateřských a 264 základních škol, přičemž chodby mateřských škol oživovalo téměř 20 000 dětí, Na základních školách pak bylo možno potkat téměř 51 000 žáků.

Velmi mírně v posledních letech stoupá počet dětí přijímaných do 1. ročníku, který v roce 2022 převýšil 5 600 dětí, což je způsobeno jednak lehkým zvýšením porodnosti v předchozích letech, ale také

opoždovaným nástupem dětí do 1. tříd v důsledku postupného navyšování počtu odkladů povinné školní docházky.

Graf 10 Přehled počtu Mateřských a Základní škol ve Zlínském kraji s ohledem na různé aspekty

Zdroj: Seznam škol a školských zařízení včetně Středisek volného času a Základních uměleckých škol - <https://www.zkola.cz/seznam-skol-a-skolskych-zarizeni-ve-zlinskem-kraji/>

Ze zprávy České školní inspekce¹⁰ vyplývá, že v roce 2019 Zlínský kraj:

- **na 1. stupni dosahoval napříč testováním mírně nadprůměrných výsledků**, kdy je zde ve srovnání s průměrnými hodnotami v ČR sice dosahováno průměrného zastoupení žáků s nejlepšími výsledky, kraj má ale malý podíl žáků, kteří nedosahují nízké úrovně.
- **na 2. stupni žáci Zlínského kraje (vč. víceletých gymnázií)**
 - o **dosahují nadprůměrných výsledků** v testech z:
 - matematiky
 - českého jazyka
 - anglického jazyka
 - o **mají druhý nejnižší podíl žáků**, kteří nedosahují druhé gramotnostní úrovně¹¹

Pokud ve sledování školství pokročíme ke školám středním, pak zde mají studenti k dispozici 16 gymnázií, kde se může na svou další kariéru připravovat současně více než 7 000 dětí, 58 odborných škol s obsazenou kapacitou téměř 17 000 míst. Studenti mohou rovněž využívat nástavbové formy studia, kde mají na výběr více než z 20 vzdělávacích organizací, v nichž tuto možnost využívá téměř tisícovka studentů.

¹⁰ ZLÍNSKÝ KRAJ – výsledky žáků, nerovnosti, struktura a charakteristika soustavy, faktory ovlivňující vzdělávací výsledky: Česká školní inspekce, 2019. Dostupné na:

https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Publikace/04_Kraj_Zlinsky_komplet_e-verze.pdf

¹¹ Druhá úroveň gramotnosti určuje úroveň znalostí, která je považovaná za hraniční pro úspěch v dalším vzdělávání. Žáci, kteří ji nedosahují jsou ve velkém ohrožení školním neúspěchem, což má dále dopad na schopnost pracovat s informacemi, úspěšnost v osobním i profesním životě a tedy na celou socioekonomickou úroveň regionu.

V kraji je rovněž 1 konzervatoř, která poskytuje vzdělávání pro téměř 200 studentů, kteří zde rozvíjejí svůj umělecký talent.

Tabulka 7 Vývoj středního školství ve Zlínském kraji v období 2019 - 2022

Střední školství	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Gymnázia	16	16	16
žáci gymnázií	7 280	7 282	7 348
Střední odborné vzdělávání	58	58	58
žáci SOŠ	16 141	16 539	16 993
Nástavbové vzdělávání	20	19	21
žáci nástaveb	748	758	841

Zdroj: data ČSÚ

Vyšší odborné školství pak poskytuje specializované vzdělávání v řadě oborů a studenti jej mohou využít po ukončení středního stupně vzdělávání a získávat odbornost přímo ve Zlínském kraji. Každoročně tuto možnost nabízí 10 škol. V posledních letech je tato možnost hojněji využívána a v roce 2022 navštěvovalo vyšší odborné školy více než 820 studentů, přičemž do prvního ročníku bylo nově přijato přes 320 studentů, což i nadále potvrzuje vzrůstající tendenci.

Pokud část věnovanou vzdělávání završíme pohledem na možnost získání vysokoškolského vzdělání ve Zlínském kraji, pak zde dominantní roli jednoznačně hraje veřejná Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Nabízí studijní programy na 6 fakultách, které každoročně využívá více než 15 500 studentů, z nichž každoročně 3000 – 4000 své studium úspěšně zakončí, např. v roce 2022 to bylo 3 385 absolventů.

V závěru části zaměřené na vzdělávání se jeví jako užitečné konstatovat¹², že na studijních výsledcích žáků se nepochybně výrazně podílí jev, který je označován jako „sociální kapitál“. Společně se socioekonomickým statutem kraje ovlivňuje potenciální studijní výsledky žáků a studentů. Promítá se do něj např. vyšší míra zapojování do veřejných záležitostí, členství ve spolcích, důvěra mezi lidmi. Výši (index) tohoto sociálního kapitálu lze tedy považovat za strukturální faktor ovlivňující výsledky žáků. Zlínský kraj má tento sociální kapitál nadprůměrný, čímž vyrovnává nižší socio-ekonomický status, který vychází mj. z materiálního zabezpečení žáka jeho rodiči.

Rešerše doplňujících digitálních informačních zdrojů:

Pro získání aktuálních informací o informace o školských zařízeních a možnostech pro aktivní trávení volného času lze využít řadu digitálních zdrojů k nimž patří:

- 1) Portál o vzdělávání ve Zlínském kraji - <https://www.zkola.cz>
 - a. Seznam škol a školských zařízení včetně Středisek volného času a Základních uměleckých škol - <https://www.zkola.cz/seznam-skol-a-skolskych-zarizeni-ve-zlinskem-kraji/>
 - b. Informace o alternativních směrech ve vzdělávání - <https://www.zkola.cz/rodice-a-verejnost/alternativni-smery-ve-vzdelavani/>
- 2) Přehled mateřských a rodinných center ve Zlínském kraji zapojených do střešní organizace Síť pro rodinu: <https://sitprorodinu.cz/rodina-v-centru/seznam-clenskyh-mc/?kraj=Zl%C3%ADnsk%C3%BD%20kraj>
- 3) Informace o dobrovolnictví ve Zlínském kraji - <https://www.dobrovolnictvizk.cz/>

¹² Viz zpráva ČŠI

- a. Přehled dobrovolnických center - <https://www.dobrovolnictvizk.cz/organizace/dobrovolnicka-centra/>
- 4) Databáze NNO ve Zlínském kraji (aktuální přehledy NNO ke stažení) - <https://zlinaskyraj.cz/databaze-nejstatnich-nejziskovych-organizaci-ve-zlinskem-kraji>
- 5) Krajská koncepce EVVO ve Zlínském kraji (přehledy organizací v analytické části dokumentu, který ke stažení) - <https://zlinaskyraj.cz/krajska-koncepce-evvo-zlinskeho-kraje>

Podpora života v seniorském věku

Tématika je součástí oblasti zaměřené na rodiny a v ní není samostatně sledována. Řada komunitních a neziskových organizací cílí na podporu širšího spektra cílových skupin, k nimž patří také senioři, ať už se jedná o organizace komunitního charakteru, nebo specializované, např. na vzdělávání, zdravý životní styl, spolupráci, život s postižením nebo konkrétní volnočasové aktivity (např. sport nebo kultura). Je tedy smysluplné přijmout předpoklad, že senioři jsou přirozeně členy velké části organizací a často jsou s nimi spojení po dlouhou část svého života.

Součástí této pestré škály jsou rovněž organizace, které cílí přímo na skupinu seniorů a nabízí jim aktivity při nichž se ocitají ve skupině svých vrstevníků, tedy ve světě, který jim může tvořit bezpečí díky společné časové kontinuitě. Vedle organizací, které mají svůj formální status také existuje celá řada neformálně kooperujících skupin seniorů, kteří společně realizují aktivity podle svého zájmu a možností komunity. Formální identitu nemají a pro svou činnost ji nepovažují za potřebnou. Seniorské aktivity jsou tak i z tohoto důvodu obtížněji detekovatelné. Nezabývají se příliš publicitou své činnosti, mají tendenci využívat spíše osobní a analogovou formu komunikace. V souladu s charakterem komunitního života je také i pro ně typická proměnlivost závislá na „lokálních tahounech“ – obvykle aktivních seniorech.

Tato uskupení, ať už jsou formální či nikoliv ale realizují řadu činností, která výrazně oživuje dění venkovských komunit, a to včetně udržování tradičních řemesel a folklorních tradic. Podporu a zázemí těmto skupinám často poskytují obce, případně školy, knihovny, kulturní střediska nebo významné neziskové organizace, k nimž můžeme počítat např. Spolky dobrovolných hasičů, Českou obec sokolskou nebo Místní akční skupiny a Spolky obcí.

Indikativní přehled organizací, které jsou zaměřeny přímo na aktivní život seniorů ve ZK je v níže vložené tabulce.

Tabulka 8 Přehled organizací na podporu proseniorských aktivit

Přehled organizací zaměřených na podporu aktivit seniorů - 2022	
Klub seniorů Bánov	Bánov
Klub seniorů Šumice z.s.	Šumice
Klub seniorů Sehradice	Sehradice
Klub seniorů Hulín - Marie Lačíková	Hulín
Spolek seniorů Dolní Lhota	Dolní Lhota
Klub seniorů Valašské Klobouky, z. s.	Valašské Klobouky
Seniorský klub atletů	Uherské Hradiště
Spolek seniorů ve Velkých Karlovicích	Velké Karlovice
Seniorský parlament, z.s.	Kroměříž
UH Senior Band	Uherské Hradiště
Centrum pro seniory Zachar, spolek	Kroměříž

Klub seniorů Rožnov pod Radhoštěm, z.s.	Rožnov pod Radhoštěm
Klub seniorů města Kroměříže, z.s.	Kroměříž
Spolek seniorů Klásek, z.s.	Fryšták
Senior klub Nedašov, z. s.	Nedašov
Klub seniorů Ludslavice, z.s.	Ludslavice
Klub seniorů Ostrožská Lhota, z.s.	Ostrožská Lhota
Klub seniorů Lačnov z.s.	Lačnov
Klub seniorů UB z.s.	Uherský Brod
Krajská rada seniorů Zlínského kraje, p.s.	Zlín

Zdroj: <https://zlinskykraj.cz/databaze-nestatnich-neziskovych-organizaci-ve-zlinskem-kraji>

Obdobně je možné vnímat také vzdělávání v seniorském věku, kdy řada seniorů absolvuje vzdělávací aktivity v návaznosti na své celoživotní preference. Řada z nich využívá také specializované vzdělávací aktivity pro svou věkovou kategorii, které jsou nejčastěji koncipovány do formátů univerzit či akademií pro seniory a poskytují neformální vzdělávání a v nejrůznějších oblastech a možnost absolvovat přednáškové cykly.

Leadrem v oblasti tohoto zájmového vzdělávání je Univerzita Tomáše Bati, která pořádá dvouleté cykly Univerzity 3. věku (U3V), ať už přímo ve městě Zlín nebo v dalších městech:

- Uherské Hradiště - Fakulta logistiky a krizového řízení
- Uherský Brod, Střední průmyslová škola a obchodní akademie Uherský Brod
- Kroměříž, Knihovna Kroměřížska
- Vsetín, Střední průmyslová škola strojnická Vsetín

Rešerše doplňujících digitálních informačních zdrojů:

Pro získání aktuálních informací o seniorských aktivitách lze využít řadu digitálních zdrojů k nimž patří:

1. Krajská rada seniorů Zlínského kraje - <https://www.rscr.cz/krajske-rady/zlinsky-kraj/>
2. Databáze NNO ve Zlínském kraji (aktuální přehledy NNO ke stažení) - <https://zlinskykraj.cz/databaze-nestatnich-neziskovych-organizaci-ve-zlinskem-kraji>
3. Univerzita 3. věku na Univerzitě Tomáše Bati - Zlín - <https://www.utb.cz/u3v/>

Zlínský kraj jako Dobré místo pro život¹³

Bez ohledu na nižší socio-ekonomické ukazatele je Zlínský kraj oceňován, jako dobré místo pro život.¹⁴ V souhrnu tak nezávislý výzkum, který každoročně srovnává život v krajích ČR, vyhodnotil Zlínský kraj jako nejlepší místo pro život v roce 2021, kdy se toto vítězství opírá o:

- spokojenost a pocit bezpečí obyvatel, včetně nízké míry trestné činnosti
- nízkou nezaměstnanost
- nadprůměrný počet lůžek v zařízeních sociálních služeb vč. zařízení pro seniory

rezervy pak výzkum shledal zejména v:

- nedostatečné kapacitě škol a vysokém počtu žáků ve třídách

¹³ Výsledky výzkumu „Místo pro život“ - <https://www.biznysakce.cz/mistoprozivot2022#/vysledky?lang=cs>

¹⁴ Informace jsou převzaty ze srovnávacího výzkumu „Místo pro život“ s důrazem na výsledky roku 2021, kdy se Zlínský kraj stal vítězným.

- nižší aktivitě registrované spolkové činnosti
- nedostatečné kapacitě infrastruktury pro dopravu, ať už se jedná o železniční nebo dálniční síť.

Materiály s obsahem detailních analytických podkladů

V úvodu této kapitoly bylo konstatováno, že Koncepce rodinné a seniorské politiky je propojením mezi územními a oborovými dokumenty, jež Zlínský kraj pro řízení rozvojových aktivit dlouhodobě využívá. Tyto dokumenty obsahují velké množství zajímavých analytických podkladů, které souvisejí s rozmanitostí života rodin a seniorů a jsou jeho neoddiskutovatelnou součástí. Tudíž je potřeba na něj nahlížet s holistickým přesahem.

Velmi detailní data tak jsou k nalezení v materiálech publikovaných na webových stránkách Zlínského kraje, v sekci věnované Základním koncepčním strategickým dokumentům¹⁵ a Sektorovým a ostatním koncepčním dokumentům¹⁶.

Není cílem tohoto dokumentu dotknout se všech těchto materiálů, v níže sestaveném přehledu jsou ty, kde lze přesah směrem k rodinám a seniorům vnímat velmi významně a zpracovaný dokument na ně může v jednotlivých částech přímo odkazovat, případně se na ně navázat.¹⁷

Tabulka 9 Přehled strategických dokumentů Zlínského kraje

Název dokumentu	URL	Komentář
Strategie rozvoje ZK 2030	https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030	Zastřešující dokument s podrobnými informacemi o průmyslu, cestovním ruchu, sociální oblasti, zdravotnictví, kultuře i občanské angažovanosti. Dále také dopravě, technologiím, životnímu prostředí a životu na venkově.
Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030	https://zlinskykraj.cz/chytry-kraj-strategie-rozvoje-chytreho-regionu-zlinskeho-kraje-2030	„SMART“ temata ovlivňují každodenní život čím dál víc, dokument se zabývá jejich využitím napříč generacemi a územím.
Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje na období 2020 - 2030	https://zlinskykraj.cz/koncepce-rozvoje-cestovniho-ruchu-zlinskeho-kraje-na-obdobi-2020-2030	Součástí je mj. analýza nabídky a předpoklady pro cestovní ruch, včetně služeb, které s ním souvisí, tedy možnostmi seberealizace v profesním i soukromém životě.
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje	https://www.zkola.cz/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani-pro-uzemi-zlinskeho-kraje/	Detailní informace o školství a vzdělávání vč. jejich směřování
Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	https://zlinskykraj.cz/aktualizace-strategie-rozvoje-venkova-ve-zlinskem-kraji-do-roku-2030	Detailní informace o venkovských oblastech ZK oblastí sociální, zdravotní, kultury a bezpečnosti, hodnocení disparit území.
Strategie bezpečnosti silničního provozu (BESIP) 2022 - 2030	https://zlinskykraj.cz/strategie-bezpecnosti-silnicniho-provozu-besip-2022-2030-0	Informace zaměřené na snižování náročnosti silničního provozu z hlediska bezpečnosti.
Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje na období 2022 - 2026	https://zlinskykraj.cz/strategie-a-koncepce-oddeleni-nno	Data o osobách se ZP ve ZK
Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2018-2022	https://zlinskykraj.cz/strategie-a-koncepce-oddeleni-nno	Analýza kriminality, analýza institucí
Koncepce politiky v oblasti závislostních chování ve Zlínském kraji na léta 2021-2025	https://zlinskykraj.cz/strategie-a-koncepce-oddeleni-nno	Analýza závislostního chování, kriminalita, zajištění služeb
Koncepce rozvoje místní kultury ve Zlínském kraji na léta 2015-2024	https://zlinskykraj.cz/strategie-a-koncepce	Analýza aktérů, akcí, výdajů na kulturu, příklady dobré praxe, trendy.

¹⁵ <https://zlinskykraj.cz/zakladni-koncepcni-strategicke-dokumenty>

¹⁶ <https://zlinskykraj.cz/sektorove-a-ostatni-koncepcni-dokumenty>

¹⁷ Tabulka je platná k termínu zpracování této koncepce, tj. 15. 11. 2023.

Zdravotnictví Zlínského kraje 20302024	https://zlinskykraj.cz/strategicke-dokumenty	Analýza zdravotních služeb, pokrytí a dostupnosti. Zdravotnická zařízení, lékaři, služby.
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2023 – 2025	https://zlinskykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-ve-zk-pro-obdobi-2023-2025	Detailní informace o poskytovaných sociálních službách a jejich podpoře – klíčové informace ze sociální sféry. Potřeby území.
Plán rozvoje sportu ve Zlínském kraji 2021 – 2030	https://zlinskykraj.cz/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-0	Analýza subjektů v oblasti sportu, sportovní zařízení, sport ve školách, sport zdravotně postižených, práce s talenty.

Zdroj: vlastní zpracování

SWOT analýza a klíčové závěry

SWOT analýza

SWOT ANALÝZA se opírá o:

1. zjištění vycházející z analytických podkladů
2. zjištění pracovní skupiny, která se problematikou zabývala na svém 1. jednání
3. expertní názory odborníků z oblastí, kteří se na Zlínském kraji problematikou zabývají a jimi doporučených odborníků z území

Analýza je zpracována tradiční metodou s využitím čtyřpolní tabulky a doplněna souhrnem SWOT 3, který upozorňuje na zásadní jevy, které silné a slabé stránky či příležitosti a ohrožení charakterizují nejvýstižněji.

Tabulka 10 SWOT analýza

S - SILNÉ STRÁNKY	W - SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmanitost kraje z pohledu přírodního, kulturního a sociálního prostředí. • Vyšší vztah k tradicím včetně religiozity jako předpokladu respektu k rodině a soužití generací. • Vysoká míra rodinné a komunitní sounáležitosti spojená s formální i neformální činností, které komunity podporují. • Vyšší míra bezpečnosti i pocitu bezpečí, nižší kriminalita. • Příznivé životní prostředí. • Stabilní síť škol, bohatá nabídka vzdělávacích oborů. • Nižší míra nezaměstnanosti. • Méně sociálně vyloučených lokalit. • Nárůst aktivit organizací, které se v území rodinám a seniorům věnují, včetně těch, které obě skupiny propojují (rodinná centra). • Zájem ZK podporovat rodiny a seniory a nabízet jim zajímavé aktivity. • Vyšší podíl lidí bydlících ve vlastních domech/bytech jako faktor stability obyvatelstva v území. • Relativně stabilní obyvatelstvo venkova. • Nízká zadluženost a závislost obyvatel na dávkách sociální podpory. • Vysoká míra společenské a občanské angažovanosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné napojení na dopravní infrastrukturu, ať už nižší pokrytí dálnic a rychlostními komunikacemi nebo železniční dopravou. • Nedostatek finančně dostupného bydlení pro rodiny, ale i pro soběstačné seniory s vazbou na své prostředí. • Vyšší počet malých obcí a tedy horší dostupnost služeb včetně zdravotních, vyšší vyjíždka za prací. • Nižší příjmy obyvatelstva v mezikrajském srovnání (včetně příjmů domácností a důchodů). • Zvyšování průměrného věku obyvatel dané jednak snižováním počtu narozených dětí, ale také vystěhováním mladých lidí po ukončení studií a jejich návratem až po ukončení produktivní části života. • Nevyhovující věková struktura lékařů včetně psychiatrů, nedostatek psychologů v území. • Nedostatečná nabídka atraktivní, vysoce ceněné práce (např. v oblasti vědy, výzkumu či moderních technologií). • Nároky na „střední“ generací, která má povinnosti ke svým dětem, ale i rodičům (sendvičová generace). • Stoupající riziko ohrožení osobní bezpečnosti, integrity a hodnot působením virtuálního prostředí.

<ul style="list-style-type: none"> • Silný odkaz lidové kultury a vysoká kulturní vyspělost obyvatel. • 	
O – PŘÍLEŽITOSTI	T – OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšující se vnímání rodiny jako celku, včetně seniorů. • Změna pohledu na soběstačné seniory jako na aktivní členy společnosti a s ekonomickou silou. • Stoupající podíl zaměstnavatelů ochotných podporovat flexibilní formy práce a life-work balance. • Rozvoj dobrovolnictví v jeho aktivní i pasivní podobě. • Využití potenciálu vzdělávacích organizací pro vzdělávání seniorů či osob blížících se seniorskému věku. • Propojování generací včetně sdílení zkušeností a vzájemné podpory v rámci spolkových aktivit i formálních činností (spojování zařízení pro seniory se školami, kluby apod.). • Digitální nástroje a asistivní technologie jako nástroj pro zvýšení soběstačnosti ve městech, ale i ve venkovských oblastech, využití silných stránek umělé inteligence. 	<ul style="list-style-type: none"> • Méně kvalifikované profese mohou být ohroženy v důsledku změn – nástupu technologií 4.0 a masivní digitalizace práce, včetně IA. • Klimatické změny, které mohou negativně ovlivnit život na venkově i ve městě. • Znevýhodnění rodičů malých dětí, pečujících osob a seniorů na trhu práce a z toho vyplývající riziko nedostatečné soběstačnosti a závislosti na možnostech státu. • Nestabilní politická a ekonomická situace může podpořit sledování dezinformací a narušení života v komunitě.

Zdroj: vlastní zpracování

SWOT 3 – priority¹⁸

Tabulka 11 SWOT - priority

S3	W3
<ul style="list-style-type: none"> • Vyšší vztah k tradicím včetně religiozity jako předpokladu respektu k rodině a soužití generací. • Vysoká míra rodinné a komunitní sounáležitosti spojená s formální i neformální činností, které komunity podporují. • Silný odkaz lidové kultury a vysoká kulturní vyspělost obyvatel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nižší příjmy obyvatelstva v mezikrajském srovnání (včetně příjmů domácností a důchodů). • Zvyšování průměrného věku obyvatel dané jednak snižováním počtu narozených dětí, ale také vystěhováním mladých lidí po ukončení studií a jejich návratem až po ukončení produktivní části života. • Nedostatečná nabídka atraktivní, vysoce ceněné práce (např. v oblasti vědy, výzkumu či moderních technologiích)
O – PŘÍLEŽITOSTI	T – OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšující se vnímání rodiny jako celku, včetně seniorů. • Stoupající podíl zaměstnavatelů ochotných podporovat flexibilní formy práce a life-work balance • Digitální nástroje a asistivní technologie jako nástroj pro zvýšení soběstačnosti ve městech, ale i ve venkovských oblastech, využití silných stránek umělé inteligence 	<ul style="list-style-type: none"> • Méně kvalifikované profese mohou být ohroženy v důsledku změn – nástupu technologií 4.0 a masivní digitalizace práce, včetně IA. • Znevýhodnění rodičů malých dětí, pečujících osob a seniorů na trhu práce a z toho vyplývající riziko nedostatečné soběstačnosti a závislosti na možnostech státu. • Nestabilní politická a ekonomická situace může

¹⁸ Priority byly zpracovány expertní metodou za účasti pracovní skupiny pro tvorbu této koncepce

	podpořit sledování dezinformací a narušení života v komunitě.
--	---

Zdroj: vlastní zpracování

Klíčové závěry analytické části

Analýzy se s maximální stručností a zachováním informačních hodnot zaměřují na důležité demografické, sociální a ekonomické faktory:

1. **Demografie a Migrace:** Zlínský kraj je čtvrtým nejmenším krajem v ČR s devátým nejvyšším počtem obyvatel. Klesající trend populace a stárnutí obyvatelstva jsou klíčové výzvy. Zajímavý je trend selektivní migrace, kde mladší lidé ve věku 25-39 let opouštějí kraj, zatímco ti ve věku 40-64 let se často vrací.
2. **Věková struktura a Očekávaný vývoj:** Zlínský kraj má nejvyšší průměrný věk obyvatel mezi všemi kraji v ČR. Naděje na dožití se zvyšuje, což signalizuje možné budoucí zatížení pro poskytování komunitních služeb kvůli rostoucímu počtu starších obyvatel.
3. **Bydlení:** V kraji panuje silný vztah obyvatel k místu bydliště s nejvyšším podílem vlastnického bydlení v ČR. Tento faktor přispívá k stabilitě obyvatelstva v regionu.
4. **Školství:** Kraj nabízí rozsáhlou síť škol včetně mateřských, základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol. Pozitivním trendem je mírný nárůst dětí přijímaných do prvních tříd.
5. **Podpora Seniorů:** Senioři jsou aktivně zapojeni do komunitního života prostřednictvím různých organizací a neformálních skupin. Důraz je kladen na vzdělávání seniorů a podporu jejich aktivního života.

Ze SWOT analýzy lze extrahovat mezi silnými stránkami rozmanitost kraje, vysokou míru rodinné a komunitní soudržnosti, nízkou nezaměstnanost a stabilní síť škol. Slabé stránky zahrnují nedostatečné napojení na dopravní infrastrukturu, nižší příjmy obyvatelstva a nevyhovující věkovou strukturu lékařů. Příležitosti zahrnují rozvoj flexibilních forem práce a využití digitálních nástrojů, zatímco ohrožení představují rizika spojená s technologickými a klimatickými změnami, nestabilní politickou a ekonomickou situací.

Je tedy zřejmé, že Zlínský kraj musí v následujících letech velmi aktivně reagovat na demografické výzvy spojenými se stárnutím obyvatelstva a selektivní migrací mladších lidí, přičemž může efektivně využít silný vztah k tradicím a rodinné soudržnosti, což je klíčové pro podporu rodinného a seniorského života, stejně jako aktivita v jednotlivých komunitách v území.

KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE

NÁVRHOVÁ ČÁST

VIZE

Strategická vize

Zlínský kraj je místem, kde se daří všem generacím aktivně žít. Rodina je pojmána jako základní prvek společnosti. Důraz je kladen především na pospolitost, tradici a vzájemnou pomoc, která je naprosto přirozená místním obyvatelům.

Kraj iniciuje aktivity, které nabízejí rodinám jistotu, flexibilitu a služby dle jejich potřeb. K takovým aktivitám podněcuje i další aktéry ve svém území.

Při péči o kvalitní mezigenerační vztahy nezapomíná, že na všechny životní etapy se musí obyvatelé vědomě připravovat a směřuje k vytvoření podmínek pro seniory tak, aby byli ve společnosti vítáni a přispívali svou prací k jejímu rozvoji.

Zlínský kraj se snaží o zvýšení odpovědnosti každého jednotlivce za zdraví a kvalitu života jeho samotného, ale i jeho blízkých. V území strategicky vytváří podmínky pro dobrou komunikaci a co nejvyšší bezbariérovost v oblasti infrastruktury i technologií. Stává se tak místem, kde všichni chtějí žít a zestárnout.

Život pro rodiny

Zlínský kraj vnímá rodinu jako třígenerační jednotku kooperující v linii děti – rodiče – prarodiče. Je si vědom proměnlivosti těchto rolí a složitých úkolů, které rodiny v každé etapě provázejí. Vytvářením dobrých podmínek pro život rodin přispívá k jejich soudržnosti a vnitřní síle, umožňuje plynulý přechod mezi jednotlivými životními rolemi. Kraj se zabývá návazností spokojeného osobního života jednotlivců jako faktoru, který tvoří základní prvek pro velikost a stabilitu komunity v území.

Podporuje jejich kvalifikaci a pracovní výkonnost jako základní podmínku celkového rozvoje území.

Život pro seniory

Senioři jsou neoddelitelnou součástí života rodin a komunity. Zlínský kraj je podporuje v setrvání v aktivním přístupu k životu. Využívá svůj vliv a autoritu k tomu, aby byli senioři pojmáni jako důležitá součást komunity, která může společnosti nabídnout své znalosti, zkušenosti a práci. Tvoří podmínky pro podporu jejich zdravého životního stylu, ale také pro setrvání na pracovním trhu a v dobrovolnické činnosti. Usiluje o zvýšení možností podnětného trávení volného času. Dlouhodobě směřuje k tomu, aby mohli lidé s pomocí služeb a technologických inovací zůstat aktivně žít ve svém přirozeném prostředí co nejdéle.

4. PŘEHLED CÍLŮ, STRUKTURA DOKUMENTU

Tabulka 12 Přehled cílů strategického dokumentu

SC 01 SPOKOJENÝ ŽIVOT RODIN VE ZLÍNSKÉM KRAJI	OP 01.1 Podněcovat k vyšší kvalitě rodinných vazeb a mezigeneračních vztahů	01.1.1/A Podpora mezigeneračního soužití
		01.1.2/A Podpora a rozšiřování využití rodinných pasů
		01.1.3/A Posilování kompetencí a dovedností v osobním i pracovním životě
		01.1.4/C Podpora zdraví a zdravého životního stylu
	OP 01.2 Posilovat péči v rodině a soudržnost v náročné sociální situaci	01.2.1/A Tvořit podmínky pro dobrovolnickou a komunitní spolupráci v území
		01.2.2/C Podpora a využití dobrovolnické a komunitní práce rodinami v náročné situaci
		01.2.3/B Podpořit a propagovat relevantní informování v území
	OP 01.3 Napomáhat k harmonizaci rodinného a pracovního života v kraji	01.3.1/C Zlínský kraj – leader propojování rodinného a pracovního života
		01.3.2/A Zlínský kraj – leader v oblasti age managementu
	01.3.3/A Poskytování zážití členy Rady Zlínského kraje žadatelům na aktivity a projekty podporující sladění osobního a pracovního života.	
SC 02 SENIOŘI VE ZK	OP 02.1 Směřovat k podpoře aktivního stárnutí obyvatel v kraji	02.1.1/C Vzdělávání seniorů pro aktivní setrvání na pracovním trhu
		02.1.2/B Podpora zapojení seniorů do dobrovolnických aktivit v komunitě
		02.1.3/C Vzdělávání seniorů se zaměřením na jejich zájmy a osobní cíle
	OP 02.2 Podporovat aktivity směřující ke zvyšování soběstačnosti a kvality života seniorů v přirozeném prostředí	02.2.1/C Podporovat bezbariérovost ve městech a obcích s důrazem na dostupnost pro všechny
		02.2.2/A Sledovat možnosti využívání digitálních služeb ke zvýšení soběstačnosti
SC 03 INFORMACE A OSVĚTA	OP 03.1 Posilovat informovanost a edukaci obyvatel kraje	03.1.1/C Zjišťování potřeb rodin ve ZK
		03.1.2/C Zjišťování potřeb seniorů ve ZK
		03.1.3/A WWW stránky pro rodiny a seniory
		03.1.4/B Propagace života rodin a seniorů na webu a sociálních sítích
		03.1.5/B Propagace života rodin a seniorů v tradičních médiích ve ZK
	OP 03.2 Zabezpečit dlouhodobou podporu rodinné a seniorské politiky	03.2.1/C Koordinace podpory pro aktivní rodiny a seniory
		03.2.2/C Prezentace zahraničních zkušeností, spolupráce
		03.2.3/B Doporučení pro podporu aktivního života pro města ZK
		03.2.4/C Doporučení pro podporu aktivního života pro venkovské oblasti ZK
		03.2.5/A Audit Family Friendly Community

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura dokumentu

Cíle Koncepce rodinné a seniorské politiky Zlínského kraje pro období 2024–2030 navazují na pilotní strategický dokument Zlínského kraje Koncepce rodinné a seniorské politiky Zlínského kraje pro období 2020–2022 s prodloužením platnosti do konce roku 2023. Tematicky se jedná o spokojený život rodin v kraji, podpora aktivního života seniorů a podpory informovanosti a šíření osvěty.

Návrhová část dokumentu klade velký důraz na to, aby sledovala možnosti změny a inovativních aktivit. Jejich popis je tedy podrobně členěn. Pro úplnost je dokument rozšířen o přehled stabilních aktivit, kterými kraj rodiny a seniory podporuje, s ohledem na udržení komplexnosti pohledu.

Návrhová část je členěna následujícím způsobem:

- **VIZE** (doplněná samostatným zpřesněním pro rodiny a pro seniory)
 - o **Specifické cíle** – což jsou oblasti, které slouží jako zastřešení pro dílčí témata. V hierarchii jsou označeny jako „SC“ a číslovány dle pořadí (např. 01)
 - **Opatření** – jde o témata, která zpřesňují zaměření a umožní naplňování specifických cílů. Jsou označena jako „OP“, číslování se odvíjí od specifického cíle, jednotlivá opatření jsou oddělena tečkou (např. 01.1)
 - **Inovativní Aktivity** – konkrétnější úkoly, projekty a činnosti, které vedou k postupnému naplnění opatření. Číslování navazuje na předchozí úroveň, číslo aktivity je odděleno tečkou. (např. 01.1.1). Součástí číslování je označení připravenosti aktivity k realizaci, které je odděleno lomítkem (např. 01.1.1/A). Dokument využívá kategorie připravenosti A – připravena, B – záměr, C – plánovaná. Materiál tak umožní zachytit průběžné změny připravenosti a jejich aktualizaci.
 - **Stabilní Aktivity** – rámcových přehled aktivit, které již jsou Zlínským krajem v rámci konkrétních opatření realizovány, přispívají k podpoře rodin a seniorů již nyní a nadále se s jejich realizací počítá.

Materiál se vyznačuje vysokou mírou inovativnosti, která směřuje až ke změně paradigmatu a nově definovanému pohledu na rodiny a seniory. Vzhledem k nepříznivému demografickému trendu bude velmi významné vnímat seniory jako skupinu, která může svou aktivitou společnosti užitečně přispívat i v postproduktivním věku, pokud k tomu budou vytvořené podmínky. Senioři mohou déle zůstat na pracovním trhu nebo prostřednictvím dobrovolnických aktivit podporovat komunitu a využívat k tomu své zkušenosti a odbornost. Role Zlínského kraje je zde klíčová právě v tom, že je svými aktivitami schopen ovlivňovat přístupy celé řady subjektů na svém území. Může se věnovat edukaci komunity a osvětové činnosti, které povedou k tomu, že se podpora podmínek pro život rodin a seniorů stane běžnou součástí každodenních aktivit a rozhodování.

Součástí návrhové části jsou vysoce aktivity, které jsou řešeny na úrovni záměrů a k jejichž realizaci se mohou průběžně hlásit či propojovat subjekty, které toto téma řeší nebo považují za významné. Může se jednat o odbory KUZK, ale také další subjekty, které vyvíjejí své aktivity na území kraje. Těžiště je pak očekáváno ve skupině organizací, s nimiž má Zlínský kraj dlouhodobý vztah. K přihlášení se k aktivitám budou partneři pravidelně přizýváni prostřednictvím interní komunikace v rámci KUZK a dostupných médií.

6. SC 01 SPOKOJENÝ ŽIVOT RODIN VE ZLÍNSKÉM KRAJI

SC 01 směřuje k podpoře aktivit, které umožní rodinám žít aktivní, spokojený život a nacházet podporu ve šťastných etapách, ale také v dobách, kdy zvládají složitější překážky nebo se adaptují na některou ze zásadnějších životních změn. K těm patří např. založení vlastní rodiny, narození dětí, profesní změny, podpora rodinných příslušníků nebo vlastní odchod do důchodu. Jedná se o situace, kdy není nutné využívat sociální služby, pokud mají lidé k dispozici dobrou spolupráci v komunitě, kvalitní infrastrukturu s minimem bariér, dostupné služby a v neposlední řadě znalosti a dovednosti, které jim umožní samostatně projít náročnějším obdobím. **Zlínský kraj zde hraje důležitou roli tvůrce prostředí** jednak tím, že se cíli věnuje a aktivně rodiny podporuje, ale také vytvářením příležitostí a přenášením zkušeností napříč územím. Pracovat lze s řadou velkých výzev, k nimž patří například zapojování přistěhovalců do života komunit nebo podpora kvalitní bezbariérové infrastruktury a SMART technologií ve městech a obcích. Zlínský kraj je ve svém území tvůrcem a propagátorem kvalitních hodnot, s nimiž je respekt k roli rodin a péče o ně, neoddiskutovatelně propojen.

OP 01.1 Podněcovat k vyšší kvalitě rodinných vazeb a mezigeneračních vztahů

Za účelem zvyšování soudržnosti rodin a vytváření stabilního rodinného prostředí pro život a výchovu dětí.

Přehled inovativních aktivit k opatření 01.1 - Podněcovat k vyšší kvalitě rodinných vazeb a mezigeneračních vztahů				
Číslo aktivity	Název	Charakteristika	Výstup	Přehled možných partnerů realizace
01.1.1/A	Podpora mezigeneračního soužití	01.1.1/A1 – Vyhledávání, oceňování aktivit, které podporují generace a zvyšují vzájemný respekt. Informační kampaň vyjadřující podporu ZK. 01.1.1/A2 – Prezentace a poskytnutí záštít členů Rady Zlínského kraje aktivitám, které podporují generace a zvyšují vzájemný respekt.	Zveřejnění 4 zajímavých mezigeneračních aktivit/rok 1 informační kampaň	01.1.1/A1 • Odbor sociálních věcí 01.1.1/A2 • Odbor Kancelář hejtmána a) • Centrála cestovního ruchu Východní Morava
01.1.2/A	Podpora a rozšiřování využití rodinných pasů	Podpora projektu Rodinné pasy ve Zlínském kraji	*Katalog slev *Počet vydaných rodinných pasů	• Odbor Kancelář hejtmána
01.1.3/A	Posilování kompetencí a dovedností v osobním i pracovním životě	Podpořit vzdělávání pro dospělé ve Zlínském kraji včetně vzdělávání pro aktivní přípravu na rodičovství a státní	*Vytvoření společného prostoru pro informování o vzdělávacích aktivitách rodinných a komunitních center na webu Zlínského kraje.	• Odbor sociálních věcí • Odbor Kancelář hejtmána • Rodinná a komunitní centra • Univerzita Tomáše Bati • Externí partneři
01.1.4/C	Podpora zdraví a zdravého životního stylu	Vytvořit a zpřístupnit koncept zdravého aktivního života a jeho prostřednictvím motivovat veřejnou správu a organizace v území ke vzdělávacím a osvětovým aktivitám zaměřeným na zdraví a životní styl, který umožňuje prožívat ve všech etapách život aktivně a v dobré kondici,	*Vytvoření konceptu zdravého aktivního života ve spolupráci s externími partnery včetně příkladů dobré praxe	• Odbor sociálních věcí • Odbor školství, mládeže a sportu

				<ul style="list-style-type: none"> • Odbor Kancelář hejtmána • Sportovní kluby a organizace
--	--	--	--	---

Přehled stabilních aktivit realizovaných s finanční podporou Zlínského kraje

Název	Odpovědný odbor
Program na podporu sociálně zdravotních aktivit	Odbor sociálních věcí
Podpora klubu českých turistů	Odbor Kancelář hejtmána
Podpora LÍSKY, z.s. – enviromentální vzdělávání	Odbor Kancelář hejtmána
Rodinné vstupné v rámci příspěvkových organizací ZK	Odbor kultury a památkové péče
Edukace pro děti, studenty v rámci příspěvkových organizací ZK	Odbor kultury a památkové péče
Aktivity pro rodiny s dětmi v rámci příspěvkových organizací ZK	Odbor kultury a památkové péče
Edukace pro studenty	Odbor kultury a památkové péče
Den Zlínského kraje	Odbor Kancelář hejtmána
Týden pro rodiny	Odbor sociálních věcí
Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) na území Zlínského kraje se zaměřením na rodiny s dětmi a seniory	Odbor životního prostředí

Přehled souvisejících koncepčních materiálů ZK pro OP 01.2

Název	Charakteristika návazností na SRSP	Odkaz
Strategie rozvoje ZK 2030	Zabývá se oblastmi zaměstnanosti, cestovním ruchem, sociální oblasti, zdravotnictvím, kulturou, dopravou, technologiemi, životním prostředím a venkovem.	https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030
Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	Zaměření na venkovské oblasti – život na venkově, zaměstnanost, kultura, sociální služby aj.	https://zlinskykraj.cz/aktualizace-strategie-rozvoje-venkova-ve-zlinskem-kraji-do-roku-2030
Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030	SMART témata napříč regionem i generacemi.	https://zlinskykraj.cz/chytry-kraj-strategie-rozvoje-chytreho-regionu-zlinskeho-kraje-2030
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje	Směřování vzdělávacích aktivit.	https://www.zkola.cz/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani-pro-uzemi-zlinskeho-kraje/
Koncepce rozvoje místní kultury ve Zlínském kraji na léta 2015-2024	Přehled aktérů v oblasti kultury, dobrá praxe, trendy.	https://zlinskykraj.cz/strategie-a-koncepce
Plán rozvoje sportu ve Zlínském kraji 2021–2030	Přehled subjektů v oblasti sportu, sportovní zařízení, sport zdravotně postižených, práce s talenty aj.	https://zlinskykraj.cz/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-0

OP 01.2 Posilovat péči v rodině a soudržnost v náročné sociální situaci

Přehled aktivit k opatření 01.2 - Poskytovat podporu rodinám v náročné sociální situaci				
Číslo aktivity	Název	Charakteristika	Výstup	Přehled možných partnerů realizace
01.2.1/A	Tvořit podmínky pro dobrovolnickou a komunitní spolupráci v území	Vytvořit na webu Zlínského kraje sekci zaměřenou na rodinnou a seniorskou politiku, jejíž součástí bude odkaz na již existující a udržovanou <u>Databázi dobrovolnických příležitostí</u> . Vznikne zde také prostor pro doplnění informací ze strany ZK. Podporovat dobrovolnickou a dobrovolnou spolupráci na nejnižší úrovni se zaměřením na spojování lidí v komunitách.	Sekce www stránek zaměřená na dobrovolnickou a komunitní práci	<ul style="list-style-type: none"> Odbor Kancelář hejtmána, Odbor sociálních věcí Regionální dobrovolnické centrum Zlínského kraje Odbor ICT
01.2.2/C	Podpora a využití dobrovolnické a komunitní práce rodinami v náročné situaci	Iniciovat ve spolupráci s městy/MAS předávání informací o možnostech, které mohou dle svých potřeb rodiny využívat při péči o děti nebo rodiče se zaměřením na matky malých dětí a sandwichovou generaci.	Předávat informace z území Zlínského kraje – *2 aktivity ročně	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí, Odbor Kancelář hejtmána KS MAS
01.2.3/B	Podpořit a propagovat informování ve Zlínském kraji o rodinném životě	Podporovat rodinný život a prezentovat možnosti, kde mohou rodiny získat informace.	*Propagovat aktivity sítě mateřských a komunitních center, které poskytují podporu rodinám ve všech fázích a zpřístupňovat hodnověrné informační zdroje pro cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí Odbor Kancelář hejtmána Rodinné poradny, NNO v území

Přehled stabilních aktivit realizovaných s finanční podporou Zlínského kraje

Název	Odpovědný odbor
Program na podporu škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikových typů chování	Odbor školství, mládeže a sportu
Obědy do škol ve Zlínském kraji VI pro školní rok 2023/2024	Odbor řízení dotačních programů
Ocenění Pečující roku – kategorie pečující osoba	Odbor sociálních věcí
Projekt Nejste na to sami	Odbor sociálních věcí
Dotační titul Program na podporu akreditovaného dobrovolnictví	Odbor Kancelář hejtmána
Program na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování,	Odbor Kancelář hejtmána

Přehled souvisejících koncepčních materiálů ZK pro OP 01.4

Název	Charakteristika návaznosti na SRSP	Doporučení
Strategie rozvoje ZK 2030	Zabývá se oblastmi zaměstnanosti, cestovním ruchem, sociální oblasti, zdravotnictvím, kulturou, dopravou, technologiemi, životním prostředím a venkovem.	https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030
Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	Zaměření na venkovské oblasti – život na venkově, zaměstnanost, kultura, sociální služby aj.	https://zlinskykraj.cz/aktualizace-strategie-rozvoje-venkova-ve-zlinskem-kraji-do-roku-2030
Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030	SMART témata napříč regionem i generacemi.	https://zlinskykraj.cz/chytry-kraj-strategie-rozvoje-chytreho-regionu-zlinskeho-kraje-2030
Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje na období 2022–2026	Podrobné informace o osobách se ZP.	https://zlinskykraj.cz/strategie-a-koncepce-oddeleni-nno
Zdravotnictví Zlínského kraje 2030/2024	Informace o zdravotních službách, dostupnosti, zdravotnických zařízeních.	https://zlinskykraj.cz/strategicke-dokumenty
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2023–2025	Informace o poskytovaných sociálních službách a sociální sféře jako celku	https://zlinskykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-ve-zk-pro-obdobi-2023-2025

OP 01.3 Napomáhat k harmonizaci rodinného a pracovního života v kraji

Přehled aktivit k opatření 01.4 - Napomáhat k harmonizaci rodinného a pracovního života v kraji				
Číslo aktivity	Název	Charakteristika	Výstup	Přehled možných partnerů realizace
01.3.1/C	Zlínský kraj jako leader propojování rodinného a pracovního života	Integrace užitečných prorodinných aktivit do činností KUŽK, rozšiřování flexibilních forem práce, aktivity společenské odpovědnosti	*počet zam. se zkráceným úvazkem * počet zam. s možností pracovat z domu	<ul style="list-style-type: none"> Odbor personální
01.3.2/A	Zlínský kraj jako leader v oblasti age managementu	Propojování generací v praxi ZK. Využití zkušených zaměstnanců pro mentoring, nabídka vhodných úvazků a činností pro seniory s nárokem na odchod do důchodu	* počet úvazků pro osoby v seniorském věku * počet mentorských spoluprací	<ul style="list-style-type: none"> Odbor personální
01.3.3/A	Poskytování záštít členy Rady Zlínského kraje žadatelům na aktivity a projekty podporující sladění osobního a pracovního života.	Poskytování záštít členy Rady Zlínského kraje nad aktivitami a projekty podporující sladění osobního a pracovního života. Realizace ocenění Férový zaměstnavatel Zlínského kraje.	*Počet záštít organizacím *Texty o významu pracovní a generační flexibility pro výkonnost trhu práce *Oceňování příkladů dobré praxe	<ul style="list-style-type: none"> Odbor Kancelář hejtmána Krajská hospodářská komora ZK

Přehled stabilních aktivit realizovaných s finanční podporou Zlínského kraje

Název	Odpovědný odbor
Vzdělávání zaměstnanců KUŽK	Odbor personálních věcí
Průzkumy spokojenosti zaměstnanců KUŽK	Odbor personálních věcí
Ocenění (soutěž) Férový zaměstnavatel	Odbor Kancelář hejtmána, KHK Zlínského kraje

Přehled souvisejících koncepčních materiálů ZK pro OP 01.4

Název	Charakteristika návazností na SRSP	Doporučení
Strategie rozvoje ZK 2030	Zabývá se oblastmi zaměstnanosti, cestovním ruchem, sociální oblasti, zdravotnictvím, kulturou, dopravou, technologiemi, životním prostředím a venkovem.	https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030
Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	Zaměřeni na venkovské oblasti – život na venkově, zaměstnanost, kultura, sociální služby a.j.	https://zlinskykraj.cz/aktualizace-strategie-rozvoje-venkova-ve-zlinskem-kraji-do-roku-2030
Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030	SMART témata napříč regionem i generacemi.	https://zlinskykraj.cz/chytry-kraj-strategie-rozvoje-chytreho-regionu-zlinskeho-kraje-2030

7. SC 02 SENIOŘI VE ZK

Ambicí řešeného cíle je směřovat k celkové změně přístupu k lidem seniorního věku a začít na ně nahlížet optikou toho, že se jedná o lidi s bohatými zkušenostmi, kteří si zaslouží být zapojováni do aktivního života. K tomu je potřeba připravit nabídku nových příležitosti pro pracovní, dobrovolnické i volnočasové zapojení, ale také podporu zaměřenou k tomu, aby se lidé na své stárnutí připravovali aktivně. Protože demografický vývoj jednoznačně ukazuje, že musíme očekávat stárnutí populace, je o to naléhavější vnímat seniory jako významnou skupinu, která může podpořit dobré fungování pracovního trhu, jako skupinu, která významně ovlivňuje ekonomiku vlastní spotřebou a v neposlední řadě jako skupinu, která ovlivňuje život ve svém okolí.

Zlínský kraj tady může vzdělávat a informovat celou společnost, podporovat společenskou odpovědnost firem, podporovat tradiční a nové formy vzdělávání a prezentovat užitečné příklady. Za základní hodnotu tak lze považovat aktivní využívání zkušeností a dovedností seniorů pro užitek komunit.

OP 02.1 Směřovat k podpoře aktivního stárnutí obyvatel v kraji

Přehled aktivit k opatření 02.1 Směřovat k podpoře aktivního stárnutí obyvatel v kraji				
Číslo aktivity	Název	Charakteristika	Výstup	Přehled možných partnerů realizace
02.1.1/C	Vzdělávání seniorů pro aktivní setrvání na pracovním trhu	Vytvořit pro seniory podmínky, aby zůstali aktivně pracovat. Podpořit rekvalifikace a speciální programy.	*Koncept podpory setrvání seniorů na trhu práce *Přehled vhodných rekvalifikačních aktivit	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí Krajská hospodářská komora Zlínského kraje UTB Úřad práce TIC
02.1.2/B	Podpora zapojení seniorů do dobrovolnických aktivit v komunitě	Podpora dobrovolnických programů s možnostmi využití práce aktivních seniorů.	*Finanční podpora prostřednictvím programu ZK *Umožnění zveřejňování příkladů dobré práce v zapojování seniorů do pomoci komunitě v médiích ZK	<ul style="list-style-type: none"> Odbor Kancelář hejtmána Odbor sociálních věcí Poskytovatelé sociálních služeb
02.1.3/C	Vzdělávání seniorů se zaměřením na jejich zájmy a osobní cíle	Podpora vzdělávání typu univerzit a akademií 3. věku, zapojení do kulturních, sportovních a společenských aktivit	Počet prezentovaných aktivit v mediálním prostoru ZK	<ul style="list-style-type: none"> Odbor Kancelář hejtmána Odbor školství,

				mládeže a sportu
				<ul style="list-style-type: none"> • UTB • Příspěvkové organizace ZK

Přehled stabilních aktivit realizovaných s finanční podporou Zlínského kraje

Název	Odpovědný odbor
Podpora projektu Senior Pas v ZK	Odbor Kancelář hejtmána
Program na podporu sociálně zdravotních aktivit – se zaměřením na seniory	Odbor sociálních věcí
Podpora činnosti Krajské organizace Zlínského kraje Svazu seniorů ČR – Senioři České republiky, z. s.	Odbor Kancelář hejtmána
Podpora činnosti pobočného spolku – Klub vojenských výsadkových veteránů plk. Vladimíra Maděry Zlín, z. s.	Odbor Kancelář hejtmána
Podpora klubu českých turistů	Odbor Kancelář hejtmána
Podpora činnosti Krajské rady seniorů Zlínského kraje v roce 2023 - Krajská rada seniorů Zlínského kraje, p. s.	Odbor Kancelář hejtmána
Činnost pobočného spolku – Klub výsadkových veteránů Holešov zapsaný spolek	Odbor Kancelář hejtmána
Vstupné pro seniory v rámci příspěvkových organizací ZK	Odbor kultury a památkové péče
Aktivity pro seniory v rámci příspěvkových organizací ZK	Odbor kultury a památkové péče
Edukace pro seniory	Odbor kultury a památkové péče
Dotační titul Program na podporu akreditovaného dobrovolnictví a propagace dobrovolnictví	Odbor Kancelář hejtmána

Přehled souvisejících koncepčních materiálů ZK pro OP 02.1

Název	Charakteristika návazností na SRSP	Doporučení
Strategie rozvoje ZK 2030	Zabývá se oblastmi zaměstnanosti, cestovním ruchem, sociální oblasti, zdravotnictvím, kulturou, dopravou, technologiemi, životním prostředím a venkovem.	https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030
Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	Zaměřením na venkovské oblasti – život na venkově, zaměstnanost, kultura, sociální služby a.j.	https://zlinskykraj.cz/aktualizace-strategie-rozvoje-venkova-ve-zlinskem-kraji-do-roku-2030
Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030	SMART témata napříč regionem i generacemi.	https://zlinskykraj.cz/chytry-kraj-strategie-rozvoje-chytreho-regionu-zlinskeho-kraje-2030

OP 02.2 Podporovat aktivity směřující ke zvyšování soběstačnosti a kvality života seniorů v přirozeném prostředí

Přehled aktivit k opatření 02.2 - Podporovat aktivity směřující ke zvyšování soběstačnosti a kvality života osob se snižující se soběstačnosti				
Číslo aktivity	Název	Charakteristika	Výstup	Přehled možných partnerů realizace
02.2.1/C	Podporovat bezbariérovost ve městech a obcích s důrazem na dostupnost pro všechny	Ukotvovat v krajských dokumentech a koncepčních materiálech pohled na bezbariérovost jako na možnost zvýšení soběstačnosti seniorů s využitím technických zařízení a pomůcek. Podporovat informování o dotačních možnostech bezbariérovosti.	*V nově zpracovávaných a aktualizovaných dokumentech bude obsažena idea bezbariérového přístupu pro dobrý život celé komunity	<ul style="list-style-type: none"> Relevantní odbory KUZK, které ovlivňují realizaci investičních aktivit ve ZK ORP – Obce s rozšířenou pravomocí
02.2.2/A	Sledovat možnosti využívání digitálních služeb ke zvýšení soběstačnosti	Vytvoření souboru příkladů dobré praxe z území a podpora rozvoje vhodných a bezpečných digitálních služeb a asistivních technologií pro města i venkovské oblasti	*Doporučení pro obce – podpora elektronického nakupování, objednávání služeb dle lokálních podmínek, příklady dobré praxe.	<ul style="list-style-type: none"> <u>TIC Zlín</u> Odbor sociálních věcí Odbor strategický Poskytovatelé sociálních služeb

Přehled souvisejících koncepčních materiálů ZK pro OP 02.2

Název	Charakteristika návazností na SRSP	Doporučení
Strategie rozvoje ZK 2030	Zabývá se oblastmi zaměstnanosti, cestovním ruchem, sociální oblasti, zdravotnictvím, kulturou, dopravou, technologiemi, životním prostředím a venkovem.	https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030
Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	Zaměření na venkovské oblasti – život na venkově, zaměstnanost, kultura, sociální služby a.j.	https://zlinskykraj.cz/aktualizace-strategie-rozvoje-venkova-ve-zlinskem-kraji-do-roku-2030
Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030	SMART témata napříč regionem i generacemi.	https://zlinskykraj.cz/chytry-kraj-strategie-rozvoje-chytreho-regionu-zlinskeho-kraje-2030
Strategie bezpečnosti silničního provozu (BESIP) 2022–2030	Podpora snižování náročnosti silničního provozu z hlediska bezpečnosti.	https://zlinskykraj.cz/strategie-bezpecnosti-silnicniho-provozu-besip-2022-2030-0
Generel dopravy Zlínského kraje	Řeší oblasti dopravní infrastruktury, bezpečnosti dopravy, mobility i podporu prostřednictvím SMART řešení.	https://zlinskykraj.cz/generel-dopravy-zlinskeho-kraje
Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje	Tento strategický dokument určuje základní okruhy politiky Zlínského kraje v oblasti naplňování programu rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.	https://old.kr-zlinsky.cz/krajsky-plan-podpory-rovnnych-prilezitosti-pro-osoby-se-zdrav-postizenim-zlinskeho-kraje-cl-3852.html

8. SC 03 INFORMACE A OSVĚTA

Cíl by mohl být průřezovým tématem celé koncepce, jedná se ovšem o natolik zásadní nastavení budoucího směřování, že se jeví být užitečné ponechat mu samostatnost. Tato užitečnost je o to zásadnější, že kraj může právě informováním, edukací a vlastním příkladem, realizovaným přímo na úřadě a v organizacích, které zřizuje, zakládá nebo podporuje, realizovat celou řadu aktivit pilotně a následně je jako příklad dobré praxe šířit do území. Může přizývat ke spolupráci další významné aktéry, k nimž nepochybně patří Univerzita Tomáše Bati, municipality nebo místní akční skupiny či svazky obcí. Dlouhodobé zacílení informací na životní cyklus rodiny může tak změnit pohled na řešenou problematiku, na podporu aktivity, flexibility a soběstačnosti všech generací ve vzájemném propojení.

OP 03.1 Posilovat informovanost a edukaci obyvatel kraje

Přehled aktivit k opatření 03.1 - Posilovat informovanost a edukaci obyvatel kraje				
Číslo aktivity	Název	Charakteristika	Výstup	Přehled možných partnerů realizace
03.1.1/C	Zjišťování potřeb rodin ve ZK	Šetření zaměřené na získání povědomí o skutečných potřebách a životním stylu rodin	Zpráva o potřebách rodin ZK	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí Odbor strategického rozvoje kraje UTB
03.1.2/C	Zjišťování potřeb seniorů ve ZK	Šetření zaměřené na získání povědomí o skutečných potřebách seniorů pro jejich aktivní život	Zpráva o potřebách seniorů ZK	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí Odbor strategického rozvoje kraje UTB
03.1.3/A	Vznik WWW stránek pro rodiny a seniory	Vytvoření samostatné sekce na webu Zlínského kraje a průběžná aktualizace informací.	Sekce www stránek	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí Odbor Kancelář hejtmána Odbor ICT
03.1.4/B	Propagace života rodin a seniorů na webu a sociálních sítích	Představování témat zajímavých pro aktivní rodiny a seniory na sociálních sítích ZK	4 zprávy/ rok.	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí Odbor Kancelář hejtmána
03.1.5/B	Propagace života rodin a seniorů v tradičních médiích ve ZK	Prezentace témat zajímavých pro aktivní rodiny a seniory v Magazínu 21.	5 zpráv, 2 informační materiály/ rok	<ul style="list-style-type: none"> Odbor Kancelář hejtmána

Přehled souvisejících koncepčních materiálů ZK pro OP 03.1

Název	Charakteristika návazností na SRSP	Doporučení
Strategie rozvoje ZK 2030	Zabývá se oblastmi zaměstnanosti, cestovním ruchem, sociální oblasti, zdravotnictvím, kulturou, dopravou, technologiemi, životním prostředím a venkovem.	https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030

Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	Zaměření na venkovské oblasti – život na venkově, zaměstnanost, kultura, sociální služby aj.	https://zlinskykraj.cz/aktualizace-strategie-rozvoje-venkova-ve-zlinskem-kraji-do-roku-2030
--	--	---

OP 03.2 Zabezpečit dlouhodobou podporu rodinné a seniorské politiky

Přehled inovativních aktivit k opatření 03.2 - Zabezpečit dlouhodobou podporu rodinné a seniorské politiky				
Číslo aktivity	Název	Charakteristika	Výstup	Přehled možných partnerů realizace
03.2.2/C	Prezentace zahraničních zkušeností, spolupráce	Vyhledávání užitečných příkladů v zahraničí, přenos inspirace dobrou praxí do území, iniciace společných projektů	*počet spoluprací *počet příkladů dobré praxe	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí Odbor strategického rozvoje kraje TIC
03.2.3/B	Doporučení pro podporu aktivního života pro města ZK	Soubor doporučení a nápadů pro města se zaměřením na usnadnění aktivního života a snižování počtu a závažnosti překážek, péče o hodnoty.	Dokument doporučení publikovaný na webu	<ul style="list-style-type: none"> Odbor strategického rozvoje kraje Odbor dopravy TIC Zlín ORP
03.2.4/C	Doporučení pro podporu aktivního života pro venkovské oblasti ZK	Soubor doporučení a nápadů obce se zaměřením na usnadnění aktivního života a snižování počtu a závažnosti překážek, péče o hodnoty. Spolupráce s MAS	Dokument publikovaný na webu, předaný MAS	<ul style="list-style-type: none"> Relevantní odbory ZK, které komunikují s územím při plánování investičních i neinvestičních aktivit.
03.2.5/A	Audit Family Friendly Community	Pomoci v úsilí obcí o zlepšování podmínek života rodin. Naváže na něj možnost realizovat svá opatření v návaznosti na celorepublikové aktivity	*Počet obcí, které získaly certifikát *Počet realizovaných seminářů a konzultací	<ul style="list-style-type: none"> Odbor sociálních věcí

Přehled souvisejících koncepčních materiálů ZK pro OP 03.2		
Název	Charakteristika návazností na SRSP	Doporučení
Strategie rozvoje ZK 2030	Zabývá se oblastmi zaměstnanosti, cestovním ruchem, sociální oblasti, zdravotnictvím, kulturou, dopravou, technologiemi, životním prostředím a venkovem.	https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030
Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	Zaměření na venkovské oblasti – život na venkově, zaměstnanost, kultura, sociální služby a.j.	https://zlinskykraj.cz/aktualizace-strategie-rozvoje-venkova-ve-zlinskem-kraji-do-roku-2030
Chytrý kraj – Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2030	SMART témata napříč regionem i generacemi.	https://zlinskykraj.cz/chytry-kraj-strategie-rozvoje-chytreho-regionu-zlinskeho-kraje-2030

9. KARTY AKTIVIT

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 – 2030	
Identifikátor aktivity	01.1.1/A
Název aktivity	Podpora mezigeneračního soužití
Popis aktivity	<p>Aktivita je vnitřně členěna na dvě části:</p> <p><i>01.1.1/A1 – Vyhledávání, oceňování aktivit, které podporují generace a zvyšují vzájemný respekt. Informační kampaň vyjadřující podporu ZK.</i></p> <p><i>01.1.1/A2 – Presentace a poskytnutí záštít členů Rady Zlínského kraje aktivitám, které podporují generace a zvyšují vzájemný respekt.</i></p> <p>.....</p> <p>Zlínský kraj sám realizuje zajímavé akce a činnosti, které propojují generace a zejména pro velké množství těchto aktivit plní iniciační roli, ať už jako poskytovatel dotací pro organizace v území, jako zřizovatel a zakladatel organizací, které ve ZK působí nebo jako inspirátor a podporovatel prostřednictvím záštít a dalších nástrojů podpory.</p> <p>Aktivita si klade za cíl zaměřit pozornost veřejnosti na tyto akce, zdůraznit jejich význam z hlediska mezigeneračního propojování a soužití jako hodnoty, která je ve Zlínském kraji ceněná a zaslouží si dlouhodobou péči a rozvoj. Proto budou nejméně 4 aktivity prezentovány v tištěných i elektronických (web, sociální sítě) médiích.</p> <p>Proběhne rovněž 1 informační kampaň, která bude upozorňovat na to, že propojování generací a jejich spolupráce má velký význam pro celou komunitu a společnost</p>
Kategorie připravenosti	A – lze zahájit bez nároků na zdroje
Realizace	Od r. 2024
Užitečné příklady/náměty	Podoba kampaně bude vždy závislá na návrhu partnera realizace, např. lze celoroční souhrn zajímavých příkladů prezentovat v Magazínu21, současně umístit rozšířenou zprávu na www stránky a sociální sítě, případně krátkým motivačním příspěvkem ve video nebo audio podobě inspirovat další aktéry v území či vyhlásit soutěž o zajímavou mezigenerační aktivitu. Podoba kampaně by měla být jednoduchá, realizovatelná s využitím současných technologií a zdrojů a se zaměřením na svižnost a naléhavost předávaných informací.
Přehled možných partnerů realizace	Odbor Kancelář hejtmána, Odbor sociálních věcí, Centrála cestovního ruchu Východní Morava, KS MAS, města nad 25 000 obyvatel, případně mateřská a rodinná centra či další organizace zřizované, zakládané a podporované ZK.
Zdroje pro realizaci	Bez požadavků na finanční zdroje
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	Aktivita si vyžádá časovou investici partnerů, kteří budou aktivitu realizovat a časovou investici organizátora, který bude dohlížet na naplňování aktivit kategorie A v rámci implementace této strategie.
Poznámka	X

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 – 2030	
Identifikátor aktivity	01.1.2/A
Název aktivity	Podpora a rozšiřování využití rodinných pasů ve ZK
Popis aktivity	<p>Aktivitou budou podpořeny rodiny s dětmi do 18 let ve stabilním, otestovaném prostředí projektu působícím na území České republiky.</p> <p>Bude tak usnadněno společné trávení volného času pro rodiny s úsporou jejich rozpočtu, prostřednictvím slev na nákupy a volnočasové aktivity.</p> <p>Díky organizační a finanční podpoře ZK bude produkt/aktivita dostupná všem rodinám s bydlištěm v kraji.</p> <p>Výstupem je katalog slev, počet vydaných rodinných pasů.</p> <p>Zlínský kraj zajistí financování, administraci i propagaci Rodinných pasů, aktivita bude řešena v rámci gesce Odboru kancelář hejtmána.</p>
Kategorie připravenosti	A – připraveno k realizaci
Realizace	2024
Užitečné příklady/náměty	Aktivita je definovaná rámcem projektu a informace jsou dostupné na www.rodinnepasy.cz včetně jednorázových aktivit a silných stránek, které lze použít jako příklady pro iniciativy organizací ve ZK.
Odpovědnost/Správce aktivity	Odbor Kancelář hejtmána
Zdroje pro realizaci	V připravovaném rozpočtu na rok 2024 (stejně jako na roky následující) se na realizaci počítá s vyhrazením částky.
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	Bez dalších požadavků.
Poznámka	Aktivita využije zkušeností s realizací Senior pasů, které již mají tradici.

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 – 2030	
Identifikátor aktivity	01.1.3/A
Název aktivity	Posilování kompetencí a dovedností v osobním i pracovním životě
Popis aktivity	<p>Zlínský kraj ve své gesci zajímavé akce a činnosti, které mají vzdělávací a motivační charakter, v této oblasti ale pro velké množství realizátorů vzdělávacích aktivit vystupuje v iniciační a motivační roli, ať už jako poskytovatel dotací pro organizace v území nebo jako zřizovatel a zakladatel organizací, které ve ZK působí. Kraj také vzdělávání aktivně podporuje prostřednictvím záští a dalších nástrojů.</p> <p>V této oblasti dojde k vyšší míře zaměření na podporu vzdělávacích aktivit pro rodiny, zejména v oblasti přípravy na rodičovství a rodinný život, ale také na aktivní přípravu na zdravé stárnutí. Pro první fázi jsou jako klíčoví iniciátoři aktivit vyhodnocena rodinná a komunitní centra, která tuto tematiku podporují a prosazují v komunitách, kde působí.</p> <p>Pro podporu těchto aktivit a sdílení zajímavých nápadů a zkušeností bude vytvořen společný prostor na www stránkách Zlínského kraje, který umožní získávání a předávání informací „z jednoho místa“. Synergický efekt pak podpoří vzájemnou spolupráci v území a zviditelní činnost těchto center v rámci celého ZK.</p>
Kategorie připravenosti	A – lze zahájit bez nároků na zdroje
Realizace	Od r. 2024
Užitečné příklady/náměty	X
Přehled možných partnerů realizace	Zapojení Odborů sociálních věcí, Odboru kancelář hejtmána, Rodinných a komunitních center, ale také dalších vzdělávacích a komunitních organizací, dále v dalších etapách např. Univerzity Tomáše Bati či Úřadu práce.
Zdroje pro realizaci	Bez požadavků na dodatečné finanční zdroje, realizace aktivity je připravena včetně zapojení do rozpočtu.
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Časová kapacita zapojeného partnera/partnerů pro dohodu o podpoře a prezentaci vzdělávání – způsob, podpora sdílení • Časová kapacita pro vytvoření a údržbu prostor na www stránkách/sociálních sítích pro předávání informací a vzájemnou inspiraci.
Poznámka	X

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 – 2030	
Identifikátor aktivity	01.2.1/A
Název aktivity	Tvořit podmínky pro dobrovolnickou a komunitní spolupráci v území
Popis aktivity	<p>Aktivita bude navázána na realizaci aktivity 03.1.3/A na webu Zlínského kraje vznikne sekce pro rodiny a seniory, v níž bude tvořit samostatnou položku.</p> <p>Aktivita bude součástí samostatné sekce webu pro rodiny a seniory, který bude koncipován jako součást www stránek Zlínského kraje a bude shrnovat potřebné aktivity do jednoho uzlového bodu. Celek www stránek je cílem aktivity 3.1.3/A.</p> <p>V první fázi vznikne návrh struktury, jejíž součástí bude odkaz na aktivní www databázi Regionálního dobrovolnického centra ZK, dále zde bude možné vkládat další informace o dobrovolné a dobrovolnické práci ve ZK. Po otestování stránky a zahájení ostrého provozu budou moci zájemci o využití dobrovolné práce, ať už ze strany organizací nebo jednotlivců své dobrovolníky hledat a oslovovat, spolupráci už pak domlouvat samostatně v souladu se současným trendem přímé komunikace.</p> <p>Iničiační role bude podpořena přiměřeným marketingem, který bude cílit na to, aby občané ZK nabízeli svou práci právě v těch lokalitách a oborech, kde to bude dávat smysl jim samotným a podpořit tak dlouhodobou udržitelnost dobrovolné práce.</p>
Kategorie připravenosti	A – lez řešit současně s aktivitou 03.1.3/A
Realizace	2024, 2025
Užitečné příklady/náměty	<p>Existující spolupráce s Regionálním dobrovolnickým centrem Zlínského kraje (https://www.dobrovolnictvizk.cz).</p> <p>Propojení dobrovolníků – expertů je užitečně řešeno např. prostřednictvím webu https://umsemumtam.cz/, který pomáhá zejména neziskovkám.</p>
Přehled možných partnerů realizace	Realizace na základě dobrovolné spolupráce partnerů v území (zajištění péče o zveřejňované informace), iniciace ze strany KUZK, odbor sociálních věcí, technické zajištění odbor ICT.
Zdroje pro realizaci	Bez požadavků na finanční zdroje
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření kapacity pro koordinaci rodinné a seniorské politiky v rámci KUZK a přiřazení k trvalé agendě v organizační struktuře KUZK. • Časová kapacita pro tvorbu harmonogramu realizace aktivity a její řízení • Vytvoření minikampaně – oslovení subjektů v území a dobrovolníků (mailing, sociální sítě) – role pro partnera aktivity – Regionální dobrovolnické centrum ZK • Časová kapacita ICT odborníka – vytvoření sekce na www portálu Zlínského kraje, náklady na vytvoření stránky.
Poznámka	Aktivita nevyžaduje přímé finanční náklady, má dopad na využití časových kapacit zaměstnanců KUZK, případné náklady na externí služby spojené s rozšířením webu bude potřebné vyčíslit ve fázi přípravy modelu podstránky.

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 – 2030	
Identifikátor aktivity	01.3.2/A
Název aktivity	Zlínský kraj jako leader v oblasti age managementu
Popis aktivity	<p>Aktivita odstraní některé bariéry, které neumožňují, aby zaměstnavatelé využívali odborné znalosti a kapacitu té skupiny seniorů, kteří ji chtějí nabídnout. Může se jednat o využití mentoringu, nebo dílčí úvazky dle expertní nabídky seniorů.</p> <p>KUZK připraví interní nabídku dílčích aktivit a úvazků, které by byly pro KUZK užitečné a lidé odcházející z úřadu, případně jiných organizací, by na ni mohli zareagovat. Případně mohou být tyto možnosti diskutovány přímo se seniorními úředníky tak, aby informace byly využívány z obou stran a KUZK využil smysluplně zkušené experty.</p> <p>Vzhledem ke stárnutí populace a zvyšování délky aktivního věku pomůže tato aktivita podpořit zapojení mladších seniorů na oboustranně užitečných pozicích. Příklad KUZK pak bude užitečný jako dobrá praxe v oblasti společenské odpovědnosti a řešení problematiky age managementu pro další subjekty veřejné i privátní sféry.</p> <p>Monitorovat jako výstupy, pak bude možné sledování počtu úvazků pro osoby v seniorním věku, ať už se jedná o sledování počtu zapojených seniorů nebo o přepočtené úvazky. Dále pak počty mentorských spoluprací, případně využití dalších vhodných metod, kde lze využít např. práci v tandemech nebo stínování či stáže.</p>
Kategorie připravenosti	A – lze zahájit bez nároků na zdroje
Realizace	2024
Užitečné příklady/náměty	<p>Age management ve smyslu vytvoření podmínek pro aktivní využívání znalostí, zkušeností a možností mladších seniorů je novým jevem, který může pro budoucnost výrazně pozitivně ovlivnit rozvoj Zlínského kraje.</p> <p>Pohled na možnosti age-managementu: https://seniorivkrajich.mpsv.cz/wp-content/uploads/2022/02/2022-02-Zpravodaj_SVK.pdf</p>
Přehled možných partnerů realizace	<p>Rozhodnutí o realizaci a časový harmonogram: vrcholový management KUZK</p> <p>Dále Odbor personální, vedoucí zapojených pilotních odborů a oddělení.</p>
Zdroje pro realizaci	<p>Bez požadavků na finanční zdroje</p> <p>Organizační opatření ve smyslu zvýšení flexibility a časové nároky na řízení změny při dlouhodobějším zapojení, naopak lze očekávat úsporu provozních nákladů</p>
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Časová kapacita pro nastavení testovací části aktivity – výběr vhodných odborů, které podpoří inovaci, nastavení procesu posuzování účinnosti flexibilní práce a kompetencí/odpovědnosti • Časová kapacita pro vyhodnocení pilotování aktivity
Poznámka	Aktivita nevyžaduje přímé finanční náklady, v úvodní fázi má méně významný dopad na využití časových kapacit zaměstnanců KUZK, v realizaci má méně významný dopad na časovou zátěž vedoucích oddělení/odborů tam, kde je práce seniorů využívána.

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 – 2030	
Identifikátor aktivity	01.3.3/A
Název aktivity	Poskytování záštít členy Rady Zlínského kraje žadatelům na aktivity a projekty podporující sladění osobního a pracovního života.
Popis aktivity	<p>Aktivita se zaměří na podporu a propagaci subjektů, které cílí na podporu sladování osobního a pracovního života, což je nové velké téma pracovního trhu, které nelze ze strany veřejné správy dlouhodobě opomíjet vzhledem k jeho významným dopadům do trhu práce (včetně odlivu pracovních sil mimo ZK).</p> <p>Kraj bude využívat existující aktivity, podporovat je a upozorňovat na pozitivní příklady a zajímavé možnosti. Zlepší podmínky pro prezentaci firem, které sladování osobního a pracovního života podporují, zaměří tímto směrem poskytování ročních záštít pro užitečné projekty, využije přípravy a realizace každoroční soutěže Férový zaměstnavatel, ale také zkušeností z regionu předávaných např. prostřednictvím komunitních a rodinných center, obcí a dalšími aktivními subjekty.</p> <p>Jako výstupy lze sledovat počty záštít organizacím zaměřené na akce orientované na sladování osobního a pracovního života.</p>
Kategorie připravenosti	A – lze zahájit bez nároků na zdroje
Realizace	2024
Užitečné příklady/náměty	Směrnice Work-life Balance: https://www.mpsv.cz/smernice-work-life-balance
Přehled možných partnerů realizace	<p>Rozhodnutí o realizaci a časový harmonogram: vrcholový management KUZK.</p> <p>Dále Krajská hospodářská komora ZK, Odbor personální, vedoucí zapojených pilotních odborů a oddělení, případně TIC ZK a další subjekty včetně neziskových organizací.</p>
Zdroje pro realizaci	<p>Bez požadavků na finanční zdroje</p> <p>Organizační opatření ve smyslu zvýšení flexibility a časové nároky na řízení změny při dlouhodobějším zapojení naopak lze očekávat úsporu provozních nákladů.</p>
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	V rámci stávajících procesů zaměřit koncentraci na řešené téma a využít jeho potenciál.
Poznámka	Aktivita nevyžaduje přímé finanční náklady, v úvodní fázi má méně významný dopad na využití časových kapacit zaměstnanců KUZK, v realizaci má méně významný dopad na časovou zátěž vedoucích oddělení/odborů tam, kde je práce seniorů využívána.

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 – 2030	
Identifikátor aktivity	02.2.2/A
Název aktivity	Sledovat možnosti využívání digitálních služeb ke zvýšení soběstačnosti
Popis aktivity	<p>Rozvoj digitálních technologií přímo vybízí k jejich využití v komunitě se zacílením na podporu soběstačnosti a bezpečného života pro všechny obyvatele v kraji, kterým mohou být v tomto smyslu technologie užitečné.</p> <p>Kraj i města musí implementovat do každodenní praxe vědomí, že prodloužení života, ale také zlepšení zdravotní péče, a tedy zachování života osob s řadou různých typů postižení, se stalo jedním z témat každodenního života a digitální technologie přináší řadu užitečných řešení, která jsou již dnes využívána v jiných oblastech a pro jiné cílové skupiny (typicky např. IoT – internet věcí nebo sběr dat z různých měřicích zařízení).</p> <p>Pro území, organizace a jednotlivce je komplikované se v technologických možnostech orientovat, zvláště vysoká je míra bariér pro osoby ve vyšším věku a pro nízkopříjmové skupiny, do nichž osoby s nejrůznějšími typy handicapů často patří.</p> <p>Soustředění se na sledování dobré praxe nebo užitečných příkladů, které by mohly být v území využívány, prezentace významu digitálních technologií a předávání dobré praxe relevantním subjektům může výrazně akcelarovat rychlost využívání technologií v této oblasti.</p> <p>Jako indikátor zde mohou užitečně sloužit např. příklady dobré praxe a doporučení pro obce a venkovské oblasti s cílem prezentovat nové digitální nástroje, včetně využití AI a asistivních technologií.</p>
Kategorie připravenosti	A – lze zahájit bez nároků na zdroje
Realizace	2024
Užitečné příklady/náměty	X
Přehled možných partnerů realizace	Zde se jedná o organizační jednotky a subjekty, jejichž činnosti s řešením inovativních a SMART postupů pracují. Kromě Odboru sociálních věcí lze očekávat možnosti zapojení dalších relevantních odborů, např. Odbor strategický, Odbor IT, TIC Zlín – zřízena nová pracovní pozice, KHK, UTB, poskytovatele sociálních služeb, firem zaměřených na digitální nástroje.
Zdroje pro realizaci	TIC – úhrada nákladů spojených s pracovní pozicí.
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Časová kapacita zaměstnanců pro sledování a zpřístupňování dobré praxe, případně dalších doporučujících a inspirativních podkladů. • Časová kapacita pro zveřejňování a rozesílání informačních materiálů • Časová kapacita pro vyhodnocení a modifikaci aktivity (vzhledem k její vysoké inovativnosti)
Poznámka	Pro dlouhodobé směřování k digitální podpoře soběstačnosti je užitečné rovněž zaměření na efektivní využití 5G sítí ve ZK.

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 - 2030	
Identifikátor aktivity	03.1.3/A
Název aktivity	WWW stránky pro rodiny a seniory
Popis aktivity	<p>Aktivita může být navázána na realizaci aktivity 01.2.1/A, kdy na základě vzniku webu pro rodiny a seniory může následně vzniknout část zaměřená na aktivizující dobrovolnictví.</p> <p>V první fázi vznikne návrh struktury nového webu jako microsite (sekce) spojené s portálem Zlínského kraje. Následně zde budou zveřejňovány informace pro rodiny a seniory, příklady dobré praxe.</p> <p>Web bude sloužit také jako prostor pro prezentaci aktivního zapojování rodin a seniorů do každodenních aktivit kraje a nástroj pro vyvolání zájmu o naplňování aktivit této koncepce prostřednictvím pozvánek k dobrovolnému uchopení konkrétních aktivit a zajištění jejich realizace</p> <p>Iniciační role bude podpořena přiměřeným marketingem, který bude cílit na to, aby byla informace o novém webu a koncentraci pozornosti na rodinu a seniory k dispozici všem občanům (nejen) Zlínského kraje, ale také jako signál toho, že ve Zlínském kraji je tomuto tématu věnována tak významná pozornost, že stojí za to, aby v něm mladé rodiny žily svůj spokojený život</p> <p>Výstupem je pak samostatná sekce (microsite) webových stránek ZK</p>
Kategorie připravenosti	A – lze řešit současně s aktivitou 01.2.1/A
Realizace	2024,
Užitečné příklady/náměty	x
Odpovědnost/Správce aktivity	Odbor sociálních věcí ve spolupráci s odborem Kancelář hejtmána a odbor IT.
Zdroje pro realizaci	Finanční zdroje pro dotvoření dílčí stránky
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> vyčlenění časové kapacity pracovníka úřadu pro přípravu a koordinaci aktivity a údržbu dat na webové stránce vyčlenění časové kapacity pracovníka odboru ICT pro tvorbu sekce www stránek
Poznámka	X

KARTA INOVATIVNÍ AKTIVITY	
KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2024 - 2030	
Identifikátor aktivity	03.2.6/A
Název aktivity	Audit Family Friendly Community
Popis aktivity	<p>Zlínský kraj se připojí k aktivitě, která podporuje komunikaci a spolupráci mezi aktéry v území tak, aby rozvoj obcí zohledňoval potřeby a přání rodin a seniorů a došlo k podpoře dialogu mezi aktéry v komunitě.</p> <p>Role kraje je koordinovat a podporovat zapojení občanů do rozhodování v území předáváním principů Audit Family Friendly Community (AFFC) městům a obcím, zajištěním vzdělávacích seminářů a odborných konzultantů pro podporu zapojených obcí.</p> <p>V obcích pak podpora umožní získat certifikaci, ale zejména vybrat opatření, která budou moci být následně realizována tak, aby směřovala k zajištění klimatu přátelského rodinám do 3 let od vytvoření plánu.</p> <p>Role ZK je zde iniciační a koordinační, spočívá v zajištění návaznosti na celostátní aktivitu AFFC, osvětlu, podporu zapojených obcí a propagaci realizovaných aktivit a příkladů dobré praxe. V rámci ČR jsou nyní zapojeny 4 kraje.</p> <p>Výstupem zde je pak počet obcí, které získaly certifikát, dále pak počet realizovaných seminářů a konzultací ve městech a obcích.</p>
Kategorie připravenosti	A – aktivita je připravena k realizaci, přípravná fáze je již zahájena
Realizace	2024,
Užitečné příklady/náměty	Národní portál AFFC - https://www.affc-jmk.cz/cs
Odpovědnost/Správce aktivity	Odbor sociálních věcí
Zdroje pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční prostředky pro pozici koordinátora již byly vyčleněny v dostačující kapacitě • Administrativní příprava a řešení sublicence probíhá 2023 • Finanční prostředky na podporovatele, hodnotitele a propagaci AFFC
Identifikované vstupní podmínky pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření týmu konzultantů pro místa, která se do AFFC zapojí
Poznámka	X

10. IMPLEMENTACE

Koncepce rodinné a seniorské politiky bude naplňována průběžně a vzhledem k návaznosti na inovativní metodiku, při níž závazek na realizaci jednotlivých aktivit budou přejímat aktéři, kteří se k ní na základě dobrovolnosti přihlásí, bude podpora pro realizaci a monitoring řešena v několika krocích.

Zapojení prostřednictvím dobrovolného přijetí závazku garance

Výzva k dobrovolnému zapojení a převzetí garance nad aktivitou – dokument prezentující možnost zapojení bude distribuován vyšším managementem a volenými zástupci v intervalu nejméně jednou ročně, vždy v prvním čtvrtletí příslušného roku, přičemž ale 1. výzva bude distribuována mimo tento interval v co nejkratším čase po schválení koncepce v orgánech ZK. Zájemci se ke garanci budou hlásit do 30 dnů tak, aby bylo možné zpřesnit celou aktivitu, případně navrhnout vyčlenění potřebných zdrojů tak, aby bylo začlenění do rozpočtu ZK a příslušných agend realizovatelné v roce Y (zahájení garance), případně Y+1 (v případě náročnější přípravy). S výjimkou roku 2024, který je prvním rokem realizace je nutné iniciovat přihlášení se k aktivitám vždy až pro následující kalendářní rok vzhledem k náročnosti procesů KUZK.

Monitoring realizace aktivit a hodnocení akčního plánu

Od roku 2025 bude současně probíhat monitoring realizace aktivit, přičemž:

- a. Aktivity kategorie A – budou monitorovány, každoročně
 - i. Pokud budou mít svého garanta, bude upravena karta aktivity a doplněna o informaci o aktuálním postupu
 - ii. Pokud nebudou mít garanta, bude do monitorovací zprávy zařazena informace o této skutečnosti, volitelně doplněná o návrh řešení (hledání garanta, přesun do jiné kategorie, aktualizace karty apod.)
- b. Aktivity kategorie B a C – budou posouzeny, pokud se k jejich realizaci přihlásil garant. Garant zpracuje kartu inovativní aktivity včetně návrhu změny kategorie a ta bude doplněna do monitorovací zprávy a do souboru inovativních karet.

Zpracovaná stručná monitorovací zpráva včetně nových karet bude předložena ve formě zprávy Radě ZK nejpozději ve 2. čtvrtletí příslušného roku, přičemž soubor karet v aktuální podobě bude současně pojímán jako akční plán pro příslušný rok.

Tato Koncepce rodinné a seniorské politiky Zlínského kraje pro roky 2024 – 2023 byla schválena dne 4. března 2024 na 22. zasedání Zastupitelstva Zlínského kraje usnesením č. 0693/Z22/24.

11. SEZNAM ZKRATEK

AI	Umělá inteligence
AFFC	Audit Family friendly community
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EVVO	Enviromentální vzdělávání
ICT	Informačně komunikační technologie
IoT	Internet věcí (řízení prostřednictvím chytrých zařízení – např. provozu zařízení, detekce rizik)
KHK	Krajská hospodářská komora ZK
KUZK	Krajský úřad Zlínského kraje
MAS	Místní akční skupina
NNO	Nestátní neziskové organizace
ORP	Obec s rozšířenou působností
SMART	Metoda pro stanovování cílů (nejen) v projektovém řízení - Specific (konkrétní), Measurable měřitelný), Achievable (dosažitelný), Relevant (smysluplný), Time Specific (někdy se uvádí i Time-bound, časově ohraničený).
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SRSP	Strategie rodinné a seniorské politiky
TIC	Technologické a inovační centrum
UTB	Univerzita Tomáše Bati
U3V	Univerzita 3. věku
VPO	Věcně příslušný odbor
ZK	Zlínský kraj
ZP	Zdravotně postižení

12. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Demografický vývoj počtu obyvatel starších 65 let	14
Graf 2 Vývoj celkového počtu obyvatel Zlínského kraje v období 2023 - 2035.....	14
Graf 3 Vývoj obyvatelstva Zlínského kraje podle věkových skupin v období 2023 - 2035	15
Graf 4 Očekávaný vývoj obyvatel Zlínského kraje v letech 2023 - 2035.....	16
Graf 6 Demografický vývoj ČR v roce 2023	17

Graf 7 Zaměstnanost dle krajů.....	19
Graf 8 Mezikrajské porovnání - měsíční průměrná mzda v krajích v roce 2022	20
Graf 9 Srovnání mezikrajské nezaměstnanosti.....	21
Graf 10 Bydlení ve Zlínském kraji ve srovnání s ostatními kraji ČR	22
Graf 11 Přehled počtu Mateřských a Základní škol ve Zlínském kraji s ohledem na různé aspekty	23

13. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Zpracovatelský tým	11
Tabulka 2 Přehled vývoje počtu obyvatel ve Zlínském kraji do roku 2035.....	12
Tabulka 3 Průměrný věk obyvatelstva ZK.....	13
Tabulka 4 Podíly pohybu obyvatelstva.....	16
Tabulka 5 Vývoj věkové struktury obyvatelstva ČR.....	17
Tabulka 7 Mezikrajské srovnání v oblasti zaměstnanosti a příjmů	20
Tabulka 8 Vývoj středního školství ve Zlínském kraji v období 2019 - 2022.....	24
Tabulka 9 Přehled organizací na podporu proseniorských aktivit.....	25
Tabulka 10 Přehled strategických dokumentů Zlínského kraje.....	27
Tabulka 11 SWOT analýza.....	28
Tabulka 12 SWOT - priority	29
Tabulka 13 Přehled cílů strategického dokumentu.....	34